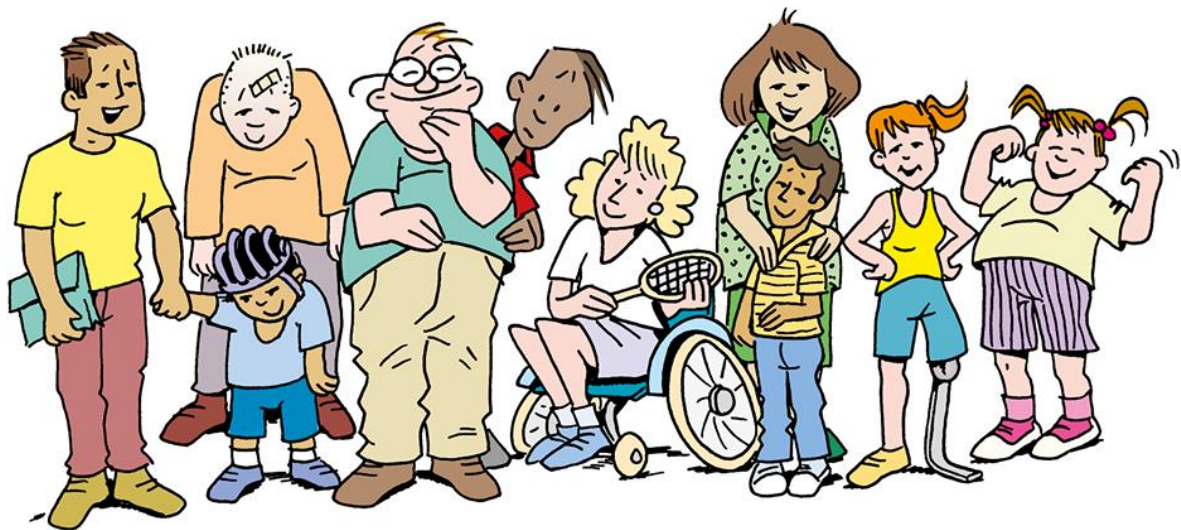

Universiteit Utrecht

'Sportadvies voor mensen met een beperking past niet in een blauwdruk!'

sport MEE
Expertise in aangepast sporten en bewegen

Figuur 1. Logo SportMEE.

Een kwalitatief onderzoek naar betekenisgeving van interne betrokkenen aan SportMEE Rotterdam Rijnmond en de wijze waarop SportMEE bijdraagt aan inclusief sporten en bewegen.

Rotterdam, augustus 2020
Auteur: Gabriëlla van Driel

‘Sportadvies voor mensen met een beperking past niet in een blauwdruk!’

Een kwalitatief onderzoek naar betekenisgeving van interne betrokkenen aan SportMEE Rotterdam Rijnmond en de wijze waarop SportMEE bijdraagt aan inclusief sporten en bewegen.

Uitgevoerd bij

Universiteit Utrecht

Departement voor Bestuurs- en Organiseringswetenschap (USBO)

Adres

Bijlhouwerstraat 6

3511 ZC Utrecht

Soort document

Afstudeerscriptie Universitaire Master

Scriptiebegeleider

Dr. I.E.C. (Inge) Claringbould,

Tweede beoordelaar

F. (Froukje) Smits

Auteur

Gabriëlla van Driel, BSc

Masterstudent Sportbeleid & Sportmanagement

Studentnummer: 6319971, 6539602

Email: gabriellavandriel@gmail.com

Periode

Studieperiode: 2018-2020

Afstudeermaand: augustus 2020

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Voorwoord

Geachte lezer,

Graag verwelkom ik u bij het doornemen van de scriptie, waarmee ik afstudeer van de 2-jarige deeltijd Master Sportbeleid en Sportmanagement van het Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap van de Universiteit Utrecht.

Dit onderzoek heb ik uitgevoerd met ondersteuning van universitair hoofddocente Dr. Inge Claringbould, naar wie mijn eerste woord van dank uitgaat. De manier waarop Inge zich in mijn ogen presenteert als een open, kritisch en respectvol docent en onderzoeker hebben mij geïnspireerd om mij tijdens de studieperiode van mijn meest authentieke kant te laten zien. Ik vind het bijzonder en krachtig hoe Inge een veilige leeromgeving weet te creëren, waarin nieuwsgierigheid en diversiteit elkaar aanvullen en versterken in de zoektocht naar waardevolle theoretische inzichten.

Ook Dr. Michel van Slobbe wil ik hartelijk bedanken voor de bijdrage aan mijn academisch ontwikkeling. Michel weet met zijn jarenlange ervaring precies hoe hij studenten kan stimuleren om tot diepgaande analyses te komen. Ook in persoonlijk opzicht hebben we mooie gesprekken gevoerd over vergelijkbare valkuilen en waardevolle levenslessen. Zeker tijdens de studiereis naar Barcelona, Spanje, wat me bij zal blijven als een bijzondere herinnering aan mijn tijd op de USBO.

Ten derde een woord van dank aan de respondenten, ofwel mijn collega's van SportMEE, voor het tolereren en enthousiast beantwoorden van mijn vragenvuren en verzoeken. Zeker tijdens de intense periode van COVID-19 maatregelen hebben de vele videogesprekken mij gemotiveerd om hard te blijven werken aan de afronding van mijn masterscriptie. Ondanks dat zij het vast afschilderen als een kleine moeite, heeft de betrokkenheid mij door de moeilijkere momenten heen gesleept, waarvoor dank!

Tot slot, zit hier thuis iemand op de bank die maar wat graag vakantie met mij zou willen vieren. In plaats daarvan ben ik dagenlang aan één stuk door aan het schrijven, denken en chagrijnen om nog voor het nieuwe studiejaar een prachtig onderzoek in te kunnen leveren. Een fijnere en meer begripvolle vriendin kan ik mij niet wensen, dus ook voor haar een plekje in mijn dankwoord.

Mocht u nog niet afgehaakt zijn, dan rest mij te zeggen: veel leesplezier en inspiratie gewenst, zowel voor vervolgonderzoek als voor praktische handelingen en veranderingen. Samen kunnen we de wereld inclusiever maken voor mensen met een zichtbare én onzichtbare beperking, met dit onderzoek als een volgende kleine stap in die richting.

Met vriendelijke groeten,

Gabriëlla van Driel

Samenvatting

Meedoen is een mensenrecht (VN-verdrag, 2006), ook voor mensen met een beperking (Duif & van den Berg, 2016). Zij blijken door vele belemmeringen echter veel minder te participeren in sport- en beweegactiviteiten dan mensen zonder een beperking (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017), terwijl een inactieve leefstijl grote gevolgen heeft. De sportconsulenten van SportMEE Rotterdam Rijnmond ondersteunen mensen met een beperking bij het realiseren van structurele sport- en beweegparticipatie en dragen hiermee bij aan sociale inclusie (SportMEE, 2020).

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in de rol van een sportconsulent in het verhogen van de sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking. Er wordt gefocust op de betekenis die door sportconsulenten en verantwoordelijke medewerkers van het management van SportMEE wordt gegeven aan de werkzaamheden, de institutionele context en de bijdrage aan inclusiviteit. Daarvoor is de volgende hoofdvraag opgesteld: *Welke betekenis geven interne betrokkenen aan SportMEE Rotterdam Rijnmond?*

Er wordt getracht een antwoord op de onderzoeksvraag te geven via interpretatief kwalitatief onderzoek, waarbij gebruik is gemaakt van documentenanalyse en semigestructureerde interviews ($n = 11$). Alle interviews zijn opgenomen, getranscribeerd en gecodeerd via Nvivo. Het theoretisch kader dat hierbij voor dit onderzoek is gebruikt, bestaat uit theoretische aspecten over betekenisgeving van Weick (1995) te herleiden naar de kernbegrippen: *identiteitsconstructie, retrospectief, zinvolle omgeving, sociaal, voortdurend proces, referentiepunten* en *gedreven door plausibiliteit*. De betekenis die wordt gegeven aan een *lichaam* in een specifieke *ruimte* vormt de brug van Weick (1995) naar sociale in- en uitsluitingsprocessen van Puwar (2004). De *ruimten* die voor SportMEE van belang zijn, worden via de institutionele context van Furusten (2013) achterhaald, waarbij de directe en indirecte institutionele omgeving van SportMEE in kaart zijn gebracht via het model van Furusten (2013).

SportMEE, als integraal onderdeel van expertorganisatie MEE RR, draagt via sportbemiddelingstrajecten met cliënten, consultatie aan sport- en beweegaanbieders en contact met overkoepelende netwerkpartners bij aan inclusiviteit op het gebied van sporten en bewegen. Diverse uitdagingen in de institutionele context als een veelvoud aan actoren, verdeeldheid binnen overkoepelende netwerkpartners over inclusief sporten en bewegen, decentralisatie van de overheid, de domein discussie en de invloed van de Corona COVID-19 situatie zorgen er echter voor dat de interne betrokkenen van SportMEE onder druk staan en de financiële middelen van SportMEE niet toereikend genoeg zijn om de dienstverlening optimaal te ontwikkelen, de kwaliteit hoog te houden en meerdere doelgroepen te kunnen includeren.

Er wordt dan ook als beleidsaanbeveling gericht op het vergroten van de financiële investering in SportMEE, wat zeer de moeite waard is gezien een verhoging van de sport- en beweegdeelname zorgt voor een verlaging van de zorgkosten voor de overheid (Gezondheidsraad, 2017; Rebel & Mulier Instituut, 2019; Van der Maat, K., 2020).

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	p. 6
1.1. Introductie	p. 6
1.1.1. Aanleiding van het onderzoek	p. 6
1.1.2. Probleemstelling	p. 7
1.2. Context	p. 7
1.2.1. Maatschappelijke context	p. 7
1.2.2. Organisatorische context	p. 8
1.3. Doel- en vraagstelling	p. 8
1.3.1. Onderzoeksdoel	p. 8
1.3.2. Centrale onderzoeksvragen en deelvragen	p. 9
1.3.3. Centrale begrippen	p. 9
1.4. Relevantie	p. 9
1.4.1. Maatschappelijke relevantie	p. 9
1.4.2. Wetenschappelijke relevantie	p. 10
1.5. Leeswijzer	p. 10
Hoofdstuk 2. Theoretisch kader & Literatuur	p. 11
2.1. De theorie van betekenisgeving van Weick (1995)	p. 11
2.2. Betekenisgeving in sport- en bewegcontext	p. 13
2.3. Theoretisch perspectief van Puwar (2004)	p. 15
2.3.1. Sociale in- en uitsluiting in sport- en bewegcontext	p. 16
2.3.2. Organisatie van sport en bewegen voor mensen met een beperking	p. 16
2.4. De institutionele theorie van Furusten (2013)	p. 17
2.4.1. Institutionele theorie in sport- en bewegcontext	p. 18
2.4.2. De institutionele context in kaart brengen	p. 18
Hoofdstuk 3. Methodologie	p. 20
3.1. Onderzoeksbenadering	p. 20
3.2. Kwalitatief onderzoek	p. 20
3.3. Methode van dataverzameling	p. 20
3.4. Respondenten	p. 22
3.5. Coderen en analyseren	p. 22
3.6. Validiteit en betrouwbaarheid	p. 23
3.7. Rol onderzoeker	p. 23
Hoofdstuk 4. Resultaten	p. 25
4.1. Deelvraag 1: De werkzaamheden	p. 25
4.1.1. Drijfveren om in dienst te zijn bij SportMEE	p. 25
4.1.2. Sportbemiddelingstrajecten met cliënten	p. 26
4.1.2.1. In- en exclusiecriteria en bijbehorende betekenisgeving	p. 26
4.1.2.2. Betekenisgeving aan sportbemiddelingstrajecten	p. 28
4.1.3. Expertiseopbouw en -onderhoud	p. 36
4.2. Deelvraag 2: De institutionele context	p. 38
4.2.1. Directe institutionele omgeving	p. 38
4.2.1.1. Positie van SportMEE binnen MEE RR	p. 39

4.2.1.2. Relatie van SportMEE tot MEE NL	p. 40
4.2.1.3. Samenwerkingspartners in de regio	p. 41
4.2.2. Indirecte institutionele omgeving	p. 42
4.2.2.1. Invloed decentralisatie van de overheid	p. 43
4.2.2.2. Discussie domein indeling	p. 44
4.2.2.3. Invloed situatie Corona COVID-19 virus	p. 45
4.3. Deelvraag 3: Bijdrage aan inclusiviteit	p. 46
Hoofdstuk 5. Analyse	p. 49
Hoofdstuk 6. Conclusie en Discussie	p. 52
6.1. Conclusie	p. 52
6.2. Discussie	p. 53
6.3. Beleidsaanbevelingen	p. 55
Hoofdstuk 7. Literatuurlijst	p. 57
Bijlage 1. Topiclijst	p. 63
Bijlage 2. Codeboom	p. 65

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Introductie

1.1.1. Aanleiding voor het onderzoek

Meedoen is een mensenrecht (VN-verdrag, 2006), ook voor mensen met een beperking, dit zijn er zo'n 1,7 miljoen kinderen en volwassenen in Nederland (Duif & van den Berg, 2016). Naast deze groep mensen met een matige of ernstige lichamelijke (motorische, organische, zintuiglijke) of mentale (verstandelijke, psychosociale) beperking, zijn er nog zo'n 3,6 miljoen inwoners van Nederland in mindere mate beperkt, bijvoorbeeld zwakbegaafd of een chronische ziekte die (door medicijngebruik) meer onder controle kan worden gehouden (Duif & van den Berg, 2016). Een niet te onderschatten groep dus. Al deze mensen met een beperking blijken echter veel minder te participeren in sport- en beweegactiviteiten dan mensen zonder een beperking (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017), terwijl deze een erg belangrijke vrijetijdsbesteding vormen in Nederland (SCP, 2018).

Niet meedoen betekent een groter risico op een inactieve leefstijl en niet voldoen aan de beweegrichtlijn. Dit kan consequenties hebben voor de gezondheid, namelijk een verhoogde kans op overgewicht, diabetes, hart- en vaatziekten en depressie. Ook versterkt inactiviteit de (bijkomende) symptomen van de beperking, zoals verminderde spierkracht, conditie, botdichtheid en bewegingsvaardigheden (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017). Belangrijke motieven om wel in beweging te komen zijn tevens een afname van angstgedachten en pijn, en een toename van zelfvertrouwen en ervaren mate van zingeving. Sporten en bewegen heeft naast de fysieke en/of praktische voordelen ook een positieve invloed op de sociale contacten van mensen. Dit kan zorgen voor meer betrokkenheid in de samenleving met een welzijnsverbetering tot gevolg (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017). Daarnaast is een bijkomend economisch voordeel dat het wel voldoen aan de beweegrichtlijn de overheid veel zorgkosten zou kunnen besparen (Gezondheidsraad, 2017; Rebel & Mulier Instituut, 2019; Van der Maat, K., 2020).

Dat mensen met een beperking minder participeren in sport- en beweegactiviteiten is te verklaren door een verscheidenheid aan drempels. Belemmeringen die uit onderzoek naar voren komen, zijn: een gebrek aan mogelijkheden en (medische) faciliteiten of informatie hierover; vervoersproblemen van en naar de sport- of beweeglocatie; moeizame communicatie of moeite met aangaan van sociale relaties; lage mate van sociale acceptatie bij de groep of vereniging; vermoeidheid en/of pijn; angst of weerstand door bovenstaande redenen of eerdere negatieve ervaringen (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017).

Een organisatie die gespecialiseerd is in het overwinnen van dit soort drempels en bewijst dat meedoen wél mogelijk kan zijn, is de corporatieve vereniging MEE NL met haar 20 regionale ledenorganisaties (gezamenlijk aangeduid als: MEE). MEE zet zich in om uitsluiting van mensen met een beperking terug te dringen en wil voorop lopen bij het creëren van een inclusieve samenleving (MEE Nederland, 2019). Dit wordt voornamelijk gedaan door individuele cliëntondersteuning op meerdere levensgebieden. Sinds in 2015 de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Wet Langdurige Zorg (WLZ) zijn ingevoerd, is de cliëntondersteuning van MEE bedoeld voor iedereen die op deze wetten een beroep doet. Dit zijn geen specifiek doelgroepen meer zoals voor de invoering van deze wetten, al heeft MEE vanuit de voorgaande jaren vooral specifieke kennis en ervaring opgedaan gericht op mensen met een lichamelijke, (licht) verstandelijke en/of zintuiglijke beperking en mensen met een vorm van autisme, niet-aangeboren hersenletsel en/of chronische ziekte (MEE NL, 2020).

Ook op het gebied van sport en bewegen is MEE actief, met name in de regio Rotterdam Rijnmond middels de dienstverlening van SportMEE Rotterdam Rijnmond (SportMEE). De sportconsulenten in dienst bij MEE RR hebben sinds de oprichting in 2009 reeds duizenden cliënten ondersteund bij het vinden van een passende sport- of beweegplek middens zogenaemde *sportbemiddelingstrajecten* (SportMEE, 2020). Tevens worden deze sportconsulenten ingezet door andere organisaties als zijnde een bron van expertise, zowel regionaal, nationaal als internationaal (SportknowhowXL, 2017; Grenzeloos Actief, 2019; Gehandicaptensport Nederland, 2020).

1.1.2. Probleemstelling

Dat sport en bewegen vele positieve effecten op de lichamelijke en psychische gesteldheid van mensen met én zonder beperking heeft, is inmiddels evident door onderzoek en wetenschappelijke literatuur. Daarnaast is onderzoek in opkomst dat zich richt op de economische en sociaalmaatschappelijke voordelen als mensen met een beperking ook voldoende sporten en bewegen. Toch zijn ook de negatieve effecten van sporten niet te onderschatten, denk hierbij aan: uitsluiting, blessures, doping, geweld en matchfixing (Carpenter, 2012; Elling & Claringbould, 2005; Houlihan, 2002; Tiessen-Raaphorst & Breedveld, 2007). Met name uitsluiting en agressie(?) in combinatie met eerder genoemde belemmeringen voor mensen met een beperking om te gaan sporten en bewegen zorgt voor een hogere mate van inactiviteit onder deze doelgroep. Sport Mee ziet hier als mogelijke oplossing de inzet van tussenpersonen als sportconsulenten, die gespecialiseerd zijn in het ontdekken, bespreekbaar maken en waar mogelijk wegnemen van deze belemmeringen. Desalniettemin is er in het afgelopen decennium weinig aandacht geweest voor diepgaande analyse van de wijze waarop ondersteuning van mensen met een beperking op sport- en beweeggebied het beste kan worden uitgevoerd. De stap van weten dat bewegen goed is voor de mens en de samenleving en weten wat de belemmeringen zijn, naar weten hoe daadwerkelijk meer mensen met een beperking op een inclusieve of aangepaste manier aan het sporten en bewegen te krijgen zijn, is tot op heden nog onderbelicht in onderzoek. Intussen blijft meedoen een mensenrecht en nemen financiële en beleidsmatige investeringen gericht op inclusie van mensen met een beperking door middel van sport en bewegen toe (SCP, 2018; *zie ook: maatschappelijke context*). Als voorbeeld van een initiatief dat zich hier op richt en dit op een succesvolle manier lijkt te doen, kan SportMEE bijdragen aan de volgende stap in het oplossen van het belangrijke maatschappelijke probleem van inactiviteit onder mensen met een beperking. Hoog tijd dus om meer inzicht te krijgen in de manier waarop SportMEE dit probleem probeert op te lossen.

1.2. Doel en vraagstelling

1.2.1. Onderzoeksdoel

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in de betekenis die interne betrokkenen toekennen aan SportMEE, waarbij het gaat om het team van sportconsulenten en om de verantwoordelijke medewerkers vanuit het management. Met als uiteindelijk doel een bijdrage te leveren aan het verhogen van de sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking. . Op deze manier wordt getracht de werkzaamheden en context van SportMEE in kaart te brengen, waardoor de rol van een sportconsulent kan worden aangescherpt. Evenals de manier waarop een sportconsulent kan bijdragen aan inclusiviteit in sport- en beweegcontext.

1.2.2. Centrale onderzoeksvraag en deelvragen

De vraag die in dit onderzoek centraal staat is: Welke betekenis geven interne betrokkenen aan SportMEE Rotterdam Rijnmond?

Deelvragen hierbij zijn:

- Wat houden de werkzaamheden van SportMEE in en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?
- In welke institutionele context bevindt SportMEE zich en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?
- Op welke manier draagt SportMEE bij aan inclusiviteit op het gebied van sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?

1.2.3. Centrale begrippen

Interne betrokkenen zijn in dit onderzoek sportconsulenten van SportMEE en de verantwoordelijke medewerkers uit het management van MEE Rotterdam Rijnmond (MEE RR), waar SportMEE onder valt.

Mensen met een beperking heeft in dit onderzoek betrekking op mensen met een lichamelijke, (licht) verstandelijke en zintuiglijke beperking en mensen met een vorm van autisme, niet-aangeboren hersenletsel of chronische ziekte. Dit zijn de doelgroepen waar SportMEE specifieke kennis en expertise over heeft (MEE NL, 2020).

Inclusiviteit wordt in dit onderzoek gedefinieerd als een normverschuiving, waarbij deelname van mensen met en zonder een beperking normaal wordt gevonden en waarbij beide categorieën zichtbaar zijn in de maatschappij (Brandsema, 2016).

Betekenisgeving (*sensemaking*) wordt in dit onderzoek gebruikt zoals gedefinieerd door de Amerikaanse onderzoeker Karl Edward Weick (Weick, 1995): “Een continu en retrospectief proces van het betekenis geven aan situaties of gebeurtenissen in de omgeving. Dit proces komt voort uit identiteitsconstructie en sociale interactie en is gedreven door wat de betekenisgever plausibel acht. Het proces is gericht op en wordt bepaald door het referentiekader van de betekenisgever.” Zie voor verdere toelichting: 2.1. *Betekenisgeving*.

1.3. Context

1.3.1. Maatschappelijke context

De maatschappelijke context waarbinnen dit onderzoek plaatsvindt, kan worden geschetst aan de hand van drie kenmerkende beleidsontwikkelingen. Zo is er om te beginnen in de afgelopen jaren een duidelijke toename te zien in investeringen in interventies voor sportbeoefening, waaronder voor mensen met een beperking (SCP, 2018), waarbij de nadruk steeds meer ligt op inclusie in plaats van integratie (Ministerie van VWS, 2018). Voorbeelden van landelijk uitgerolde interventies die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden zijn de programma's Special Heroes, Revalidatie sport en bewegen, Grenzeloos Actief en Sport en Bewegen in de Buurt (SCP, 2018). Deze investeringen hebben tot gevolg gehad dat er meer bewustwording is ontstaan bij beleidsmakers, sport- en beweegaanbieders, zorg- en onderwijsprofessionals en mensen met een beperking zelf als het gaat om de mogelijkheden

voor passende sport- en beweegdeelname. Ook hebben deze programma's in veel gevallen een bijdrage geleverd aan een toename in passend sport- en beweegaanbod evenals een toename in samenwerkingsvormen om dit aanbod te kunnen realiseren en behouden en opgedane kennis en ervaringen te delen. Deze initiatieven proberen waar mogelijk deuren te openen voor en met mensen met een beperking om niet alleen in separate sport- en bewegegroepen actief te zijn, maar ook om met passende bemiddeling, ondersteuning en/of hulpmiddelen in een reguliere groep deel te nemen. Deze trend naar inclusie is een kenmerkende beweging ten tijde van dit onderzoek.

Ten tweede is door de decentralisatie van de overheid per 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid voor werk en inkomen, jeugdzorg en ondersteuning van langdurig zieken en ouderen verschoven van de landelijke overheid en de provincies naar de Nederlandse gemeenten (Ministerie van VWS, 2014). Deze decentralisatie heeft als doel om meer maatwerk te leveren en een kostenbesparend effect teweeg te brengen door zorg en ondersteuning dicht bij burgers zelf te realiseren. Dit geldt tevens voor het realiseren van participatie van mensen met een beperking (Ieder(in), 2019), onder andere op het gebied van sport en bewegen (Ministerie van VWS, 2018). De decentralisatie heeft een grote impact gehad op organisaties in het sociaal domein die voornamelijk gebruik maken van overheidssubsidies, wegens de procedureel omslachtige aanbestedingsprocedure die wordt gehanteerd (Ministerie van VWS, 2019). MEE RR is zo'n organisatie in het sociaal domein met een grote afhankelijkheid van de (lokale) overheden, ook voor het kunnen bekostigen van de werkzaamheden van SportMEE.

Tot slot wordt de maatschappelijke context gekenmerkt door de huidige situatie rondom het Corona COVID-19 virus (Rijksoverheid, 2020), waarvan de impact op voor dit onderzoek relevante bestuurlijke en organisatorische processen op het moment van schrijven nog niet te overzien is.

1.3.2. Organisatorische context

De organisatorische context waarbinnen dit onderzoek plaatsvindt, is in grote lijnen in te delen in 1) het team SportMEE met sportconsulenten in dienst en onder leiding van 2) het management van de regionale stichting MEE RR die onderdeel uitmaakt van 3) de corporatieve vereniging MEE NL. De gemeenten uit de regio Rotterdam Rijnmond waar SportMEE actief is, zijn op volgorde naar inwonersaantal (CBS, 2020): Rotterdam (652.361), Schiedam (78.842), Lansingerland (62.530), Capelle aan den IJssel (67.217), Barendrecht (48.691), Ridderkerk (46.341), Krimpen aan den IJssel (29.535) en Albrandswaard (25.655). Het aantal mensen met een matige tot ernstige beperking dat woonachtig is in deze regio is zo'n 100.000 van de in totaal miljoen mensen (Duif en van den Berg, 2016).

1.4. Relevantie

1.4.1. Maatschappelijke relevantie

Structurele sport- en beweegdeelname realiseren van mensen met een beperking is van groot belang voor de samenleving in termen van o.a. gelijkheid, gezondheid, welzijn en financiën (zie ook: *1.1.1. Aanleiding voor het onderzoek*). Met behulp van dit onderzoek kan worden bijgedragen aan het (door)ontwikkelen van strategieën die van belang zijn voor het verbeteren van genoemde maatschappelijke aspecten. Dat het belangrijk is dat dit onderzoek juist *nu* wordt uitgevoerd, blijkt uit de toenemende vraag voor werkende interventies, initiatieven en kennisbronnen ten aanzien van inclusiviteit in sport- en bewegen, waaronder die gericht op mensen met een beperking, samengebracht in het recent gepubliceerde

Nationaal Sportakkoord (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; 2018). In dit akkoord staat: *“De ambitie is dat iedere Nederlander een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen. Inclusief sporten en bewegen is vanzelfsprekend. Belemmeringen vanwege leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie nemen we weg.”* In het akkoord wordt beschreven dat deze ambitie kan worden gerealiseerd door middel van bewustwording, borging en het wegnemen van belemmeringen. Het is dan ook van groot maatschappelijk belang om onderzoek te doen naar initiatieven die deze beleidsdoelstellingen trachten te realiseren. Onderzoek naar betekenisgeving onder interne betrokkenen van SportMEE draagt in die zin bij aan een maatschappelijk buitengewoon relevant en belangrijk thema. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen namelijk bijdragen aan het verbeteren van de dienstverlening in de regio Rotterdam Rijnmond en zeker ook aan initiatieven gericht op sport en bewegen voor mensen met een beperking in andere regio's, waardoor de beleidsdoelstelling van het Sportakkoord sneller en beter gerealiseerd kunnen worden.

1.4.2. Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in lijn met eerder onderzoek naar: a) het belang van sporten en bewegen voor de gezondheid en het welzijn van mensen met een beperking (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017); b) de economische en sociaalmaatschappelijke voordelen voor de samenleving als mensen met een beperking voldoen aan de beweegrichtlijnen (Gezondheidsraad, 2017; Rebel & Mulier Instituut, 2019; Van der Maat, K., 2020); c) en de belemmeringen die mensen met een beperking ervaren om te gaan sporten en bewegen en welke ondersteuning zij daarbij van professionals nodig hebben (Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport, 2017; Los, Hermens, Jansma & Ketelaars, 2015). De volgende stap, onderzoek naar manieren waarop sportconsulenten samen met mensen met een beperking deze belemmeringen proberen weg te halen of te verminderen om aangepast of inclusief sporten te realiseren, is nog onderbelicht in onderzoek en de wetenschappelijke literatuur. Daarnaast maakt dit onderzoek gebruik van inzichten uit het theoretische perspectief van Weick (1995) met betrekking tot betekenisgeving, van Furusten (2012) met betrekking tot de institutionele omgeving van een organisatie en van Puwar (2004) als het gaat om sociale in- en exclusiecriteria (zie: *Hoofdstuk 2. Theoretisch kader & Literatuur*). Door een vervolg te geven aan eerdere onderzoeken waarin deze theoretische perspectieven zijn gebruikt in de context van sport en bewegen (voor mensen met een beperking), wordt een bijdrage geleverd aan de verbreding en verdieping van deze theoretische perspectieven. Voor een verdere uiteenzetting van de wetenschappelijke publicaties waarop wordt voortgeborduurd, wordt verwezen naar hoofdstuk 2.

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 volgt een uiteenzetting van het gekozen theoretisch kader aangevuld met relevante wetenschappelijke publicaties. In hoofdstuk 3 is de methodologie weergegeven en wordt beschreven welke afwegingen hierin zijn gemaakt. Daarna volgt in hoofdstuk 4 de resultatensectie en in hoofdstuk 5 de analyse van de resultaten. Hoofdstuk 6 beslaat zowel de conclusie als de discussie, inclusief beleidsaanbevelingen. Geraadpleegde literatuur kan worden gevonden in de literatuurlijst. Tot slot zijn er aan het einde van dit document 2 bijlagen te vinden, te weten 1) de topiclijst en 2) de codeboom.

Hoofdstuk 2. Theoretisch kader & Literatuur

In dit hoofdstuk wordt een theoretisch kader gegeven dat zich richt op betekenisgeving, sociale in- en uitsluiting en de institutionele context. Deze theoretische aspecten worden gekoppeld aan relevante literatuur met betrekking tot sport en bewegen voor mensen met een beperking. Het doel van de uiteenzetting in dit hoofdstuk is om een kader te creëren waarmee naar de verworven data kan worden gekeken om vanuit een beargumenteerd perspectief uitspraken te kunnen doen.

2.1. De theorie van betekenisgeving van Weick (1995)

Dit onderzoek richt zich voornamelijk op de betekenisgeving van individuen aan een dienst (SportMEE) binnen een organisatie (MEE RR). Betekenisgeving (*sensemaking*) wordt in dit onderzoek gebruikt zoals gedefinieerd door de Amerikaanse onderzoeker Karl Edward Weick (1995). Hij stelt dat elk persoon constant betekenis geeft aan gebeurtenissen of situaties in de omgeving en dat deze betekenis ten grondslag ligt aan het verdere handelen van een individu. Tijdens dit proces is er een constante wisselwerking tussen de waarneming en het gedrag van een persoon en vindt er ondertussen reflectie plaats op het eigen handelen (Weick, 1995, p.8). Het beeld van de werkelijkheid verandert hierdoor continu en is geen vaststaand gegeven (van den Berg, 2009, p.17). Dit kader kan worden toegepast op onderzoek naar SportMEE, gezien de betekenis die interne betrokkenen geven aan de dienstverlening kan worden gekoppeld aan de consequenties voor het handelen van de individuen tijdens het verlenen van de dienst.

De totstandkoming van betekenisgeving

Betekenisgeving komt volgens Weick (in: de Caluwé et. al, 2012, p.367) tot stand in vier fasen, namelijk: ecologische verandering, bepaling, selectie en retentie. Deze fasen geven een structuur om betekenisgeving te kunnen begrijpen, maar lopen in de praktijk in elkaar over en zijn daardoor niet volledig van elkaar te onderscheiden (Weick, 1995).

Fase 1. **Ecologische verandering** is een gegeven in de omgeving dat de aandacht trekt. Dit wordt door een persoon opgenomen als ruwe data en wordt gekoppeld aan eerdere herinneringen. Er is nog geen sprake van constructie of interpretatie. Bijvoorbeeld het moment waarop een sportconsulent de aanmelding van een nieuwe cliënt doorneemt. In deze fase wordt daar nog geen betekenis aan gekoppeld.

Fase 2. **Bepaling** houdt in dat een individu de ruwe data gebruikt om de realiteit te definiëren. Er is sprake van signalering van specifieke kenmerken, afhankelijk van de subjectieve waarnemingen van het individu. De subjectieve waarnemingen worden gevormd door dat wat iemand met aandacht ziet, hoort of leest. Bijvoorbeeld als een sportconsulent uit de nieuwe aanmelding specifieke informatie haalt als leeftijd en een omschrijving van de beperking.

Fase 3. **Selectie** vindt vooral plaats op basis van eerdere ervaringen. Dit kunnen zowel ervaringen zijn die een individu zelf heeft opgedaan als ervaringen die een individu via verhalen van naasten tot zich heeft genomen. Een individu interpreteert de verkregen informatie onbewust en brengt een structuur aan om de informatie te kunnen ordenen. Bijvoorbeeld een sportconsulent die aan de hand van de leeftijd en de omschrijving van de beperking een imaginair beeld vormt van de cliënt en de sport- en beweegmogelijkheden.

Fase 4. **Retentie** is de laatste fase van betekenisgeving. De realiteit die in voorgaande fasen is gecreëerd, wordt opgeslagen en gebruikt als kader voor het verder handelen van het individu. In het voorbeeld van de sportconsulent is dit de fase waarin de sportconsulent het tot nu toe gevormde beeld van de cliënt in het geheugen opslaat en vervolgens gebruikt om het verdere sportbemiddelingstraject vorm te geven.

Belangrijke eigenschappen van betekenisgeving

Er zijn een aantal belangrijke eigenschappen om in acht te nemen bij het interpreteren van het proces van betekenisgeving dat vooraf gaat aan het menselijk handelen. Weick (1995) onderscheidt zeven eigenschappen van betekenisgeving, te weten:

1. Betekenisgeving komt voort uit een **identiteitsconstructie** van de betekenisgever (*sensemaker*; Weick, 1995, p.18). Betekenisgeving hangt dus nauw samen met de manier waarop een individu zichzelf en anderen ziet (Weick, 1995; p.20). De identiteitsconstructie, ofwel de kenmerken en situaties waar een individu zich meer of minder mee verbonden voelt, ontstaat en verandert in interactie met de omgeving. Dit maakt betekenisgeving tot een continue proces met veranderende uitkomsten. In het geval van onderzoek naar de interne betrokkenen van SportMEE is het dan ook van belang om door te vragen naar de onderliggende constructies van betekenissen die worden toegekend aan gebeurtenissen of situaties.
2. Betekenisgeving is **retrospectief** (Weick, 1995, p.24.) wat inhoudt dat het betrekking heeft op het verleden. Eerdere ervaringen hebben een grote invloed op het realiteitsbeeld dat wordt gevormd en de betekenis die wordt gegeven. Eerdere ervaringen van sportconsulent in het huidige werk als in voorgaande studie- of werksituaties zijn dan ook van grote invloed op het huidige realiteitsbeeld, de betekenisgeving en de handelingen die hieruit volgen.
3. Betekenisgeving is het vaststellen van een **zinnvolle omgeving** (Weick, 1995, p.30). Dit houdt in dat mensen de bestaande omgeving interpreteren, maar ook een eigen omgeving of werkelijkheid construeren. Een individu is zowel onderdeel van de omgeving als vormgever van diezelfde omgeving (Weick, 1995; p.30). Zo proberen medewerkers van MEE een bijdrage te leveren aan een meer inclusieve samenleving, terwijl zij zelf ook deel uit maken van diezelfde samenleving.
4. Betekenisgeving is **sociaal**, zoals ook blijkt uit het eerste kenmerk. Ondanks dat betekenisgeving een uitkomst heeft die uniek is voor een individu, vindt het proces plaats in interactie met de sociale omgeving (Weick, 1995, p.38). In het voorbeeld van de sportconsulent hebben handelingen als collegiaal overleg, intervisiebijeenkomsten en evaluatiegesprekken invloed op het proces van betekenisgeving en dus consequenties voor het gedrag dat volgt tijdens sportbemiddelingstrajecten.
5. Betekenisgeving is een **voortdurend proces** (Weick, 1995, p.43). Er is geen begin of einde aan te duiden, wegens het oneindig interpreteren van gebeurtenissen of situaties. Bij dit onderzoek houdt dit in dat betekenissen die aan SportMEE worden toegekend niet losgekoppeld kunnen worden van eerdere ervaringen van de

respondenten en veranderd kunnen zijn bij het herhaaldelijk bevragen van de respondenten op een verder gelegen moment in de tijd.

6. Betekenisgeving is gericht op en wordt bepaald door **referentiepunten**. Een referentiepunt kan worden gezien als een opvallende gebeurtenis of situatie, persoon, aanwijzing, handeling, prikkel of specifieke eigenschap in de omgeving waaraan door een individu een ruimere betekenis wordt toegekend (Weick, 1995; p.50). Een aaneenschakeling van een reeks referentiepunten over een bepaald thema vormt het referentiekader waardoor de werkelijkheid wordt geconstrueerd. Betekenissen die worden geconstrueerd aan de hand van het referentiekader kunnen afwijken van de werkelijkheid (Weick, 1995, p.53). Zo kunnen interne betrokkenen van SportMEE een referentiekader hebben gecreëerd over de wijze waarop iemand met een niet-aangeboren hersenaandoening zich gedraagt, waarbij de werkelijkheid bij een nieuwe cliënt kan afwijken van dit referentiekader.
7. Betekenisgeving is eerder **gedreven door plausibiliteit** dan door nauwkeurigheid (Weick, 1995, p.55.). Dit houdt in dat een individu eerder betekenis geeft op basis van gevoel dan op basis van objectief vastgestelde feiten (Weick, 1995). De betekenis die interne betrokkenen geven aan SportMEE kan dus afwijken van de objectieve werkelijkheid, wat goed past in het interpretatieve karakter van dit onderzoek.

Betekenisgeving samengevat

Samengevat wordt in dit onderzoek betekenisgeving Weick (1995) gedefinieerd als: “Een continu en retrospectief proces van het betekenis geven aan situaties of gebeurtenissen in de omgeving. Dit proces komt voort uit identiteitsconstructie en sociale interactie en is gedreven door wat de betekenisgever plausibel acht. Het proces is gericht op en wordt bepaald door het referentiekader van de betekenisgever.” In de volgende paragraaf wordt verder toegelicht hoe deze definitie kan worden toegepast in sport- en bewegcontext.

2.2. Betekenisgeving in sport- en bewegcontext

Onderzoek naar betekenisgeving aan de hand van de vier fasen en zeven eigenschappen is een veelgebruikte strategie in kwalitatief onderzoek, waaronder in onderzoeksthema's gericht op sport en bewegen voor mensen met een beperking. Bijvoorbeeld als het gaat om de betekenis die mensen met een beperking zelf geven aan deelname aan sport- en beweegactiviteiten (Allan, Smith, Côté, Martin Ginis en Latimer-Cheunga, 2018; Alexander, Bloom & Taylor, 2020; Autry & Hanson, 2001; Bennett, Voss, Faulkner en Harris, 2020; Cornelissen, 2017; van Impelen, 2016; de Ruijter, 2011). Evenals het perspectief van ouders/verzorgers/familieleden (Bennett, Voss, Faulkner en Harris, 2020; Gommans, 2014) en trainers/coaches (Douglas, Falcão & Bloom, 2018; Fairhurst, Bloom & Harvey, 2017).

De heersende norm

In deze onderzoeken zijn verschillen gevonden in de betekenis die mensen met een beperking en hun ouders/verzorgers/familieleden geven aan sport en bewegen voor mensen met een beperking ten opzichte van de betekenis die anderen hieraan geven. Dit komt voort uit een verschil in referentiekader en een verschil in eerdere ervaringen (Weick, 1995). Uit al deze onderzoeken tezamen blijkt dat in de context van sport en bewegen, een sociaal construct overheerst waarin sporters met een beperking worden gezien als afwijkend van de heersende

norm, minder geschikt voor deelname aan activiteiten en in sommige gevallen zelfs ongeschikt voor deelname aan activiteiten.

De heersende norm maakt moeilijk

Uit onderzoek van Bennet et al. (2020) blijkt dat deze heersende norm voor kinderen met chronische ziekte en hun ouders/verzorgers kan zorgen voor een gecompliceerde mix aan gevoelens van trots, verlegenheid, schaamte, afgunst en angst, waarbij door hen koste wat kost wordt geprobeerd met deze gevoelens om te gaan en deelname te continueren (Bennett et al., 2020). Dit kan worden verklaard aan de hand van de positieve betekenis die tegelijkertijd door hen wordt gegeven aan sport en bewegen. Sport is voor hen plezier, sociale connectie, lichamelijke ontwikkeling en goed voor de gezondheid en het welzijn (Bennett et al., 2020). Onderzoek naar volwassenen met een lichamelijke beperking toont aan dat de positieve betekenis aan sport en bewegen ook gaat om het ervaren van een gevoel van autonomie, erbij horen, uitdaging, betrokkenheid, ergens goed in zijn en waarde creatie (Allan et al., 2018). Dit drijft de geïnterviewde atleten om deel te nemen, ondanks het achterblijven van sociale rechtvaardigheid (Allan et al., 2018).

Een kanttekening is wel dat deze positieve aspecten enkel ontstaan als er sprake is van de juiste *match*: een sport- of beweegactiviteit moet goed aansluiten bij de voorkeuren en mogelijkheden van de persoon met de beperking (Allan et al., 2018). Echter, het vinden van de juiste sport- of beweegactiviteit blijkt voor mensen met een beperking lastiger dan voor mensen zonder beperking (Allan et al., 2018).

De heersende norm sluit uit

De heersende norm kan ook tot gevolg hebben dat er volledige uitsluiting van deelname plaatsvindt, bijvoorbeeld, doordat een accommodatie onvoldoende toegankelijk is gemaakt of er sprake is van een gebrek aan sociale acceptatie (van Impelen, 2016). Gezien betekenisgeving een sociaal proces betreft dat sterk is gekoppeld aan identiteitsconstructie (Weick, 1995), kan een gebrek aan sociale acceptatie ervoor zorgen dat iemand een negatieve betekenis geeft aan sport en bewegen en uiteindelijk ervoor kan kiezen om te stoppen. Indien uitsluiting dreigt, kan enerzijds een actieve houding worden aangenomen door de heersende norm te bekritisieren met als doel om alsnog geïncorporeerd te worden (van Impelen, 2016). Een andere optie is het aannemen van een accepterende houding, wat inhoudt dat een individu geen actie onderneemt, de situatie onveranderd laat en vermijdend gedrag vertoont ten opzichte van de fysieke of sociale belemmeringen (van Impelen, 2016). Uit onderzoek van van Impelen (2016) blijkt dat mensen met een beperking zelf vaak een accepterende houding aannemen ten opzichte van situaties waarin zij sociale uitsluiting ondervinden, ondanks dat ze ontevreden zijn over de consequenties van sociale uitsluiting. De uitgangspositie die zij zichzelf toekennen, namelijk als een ondergeschikte minderheidsgroep ten opzichte van de heersende norm, draagt bij aan het kiezen voor deze accepterende houding.

De heersende norm wordt in stand gehouden

Ondanks de negatieve gevolgen wordt de heersende norm, zowel bewust als onbewust, in stand gehouden. Uit onderzoek van dos Santos en Fermio (2016) blijkt bijvoorbeeld dat in sociale media sporters met een beperking nog vaak worden afgebeeld op manieren die de beperking zoveel mogelijk verbergen en minder vaak op actiefoto's dan atleten zonder beperking. Dit bemoeilijkt fase 2 van betekenisgeving, *bepaling*, gezien op basis van

ontbrekende kenmerken geen betekenis tot stand kan komen Weick (1995). Vervolgens ontstaat een constructie van de werkelijkheid die ver aflight van de realiteit, en vindt er geen identificatie plaats van mensen met een beperking als atleten, wat maakt dat de heersende norm onveranderd blijft.

Aanvullend houden mensen met een beperking die norm zelf ook in stand (Cornelissen, 2017; de Ruijter, 2011). Hoewel mensen met een lichtere beperking het storend vinden als mensen zonder beperking denkbeelden hebben die leiden tot uitsluiting, hebben mensen met een lichtere beperking deze denkbeelden zelf ook ten opzichte van mensen met een zwaardere beperking (de Ruijter, 2011). Weick (1995) weet dit te verklaren door de eigenschap van de zinvolle omgeving: een individu is zowel onderdeel van de omgeving als vormgever van diezelfde omgeving (Weick, 1995).

De heersende norm wordt doorbroken

Om meer inclusie te bewerkstelligen is het volgens De Ruijter (2011) nodig dat een persoon met een beperking wordt gezien als een natuurlijke variatie, in plaats van te afwijkend om deel te mogen nemen aan sport- en beweegactiviteiten (de Ruijter, 2011). Volgens van Impelen (2016) is het nodig om een actieve in plaats van accepterende houding aan de nemen ten opzichte van sociale uitsluiting (Van Impelen, 2016). Dit kan vervolgens leiden tot *empowerment* om uitsluiting in andere maatschappelijke contexten dan sport en bewegen te voorkomen (Autry & Hanson, 2001; Gommans, 2014).

Een voorbeeld van deze actieve houding wordt gegeven in het onderzoek van Richardson, Smith & Papathomas (2017) naar de ervaren impact van fitness instructeurs met een beperking in sportscholen, waaruit blijkt dat zij de sportschool als een meer inclusievere omgeving zijn gaan ervaren tijdens hun dienstverband door het creëren van een meer fysiek toegankelijke ruimte, het tonen van een alternatief rolmodel en het hebben van een herkenbaar verhaal waar ook mensen zonder beperking zich aan kunnen refereren (Richardson, Smith & Papathomas, 2017).

De heersende norm en de sportconsulent

Hoe sportconsulenten in Nederland precies kunnen bijdragen aan inclusie dient nog nader te worden onderzocht. Belangrijke aspecten blijken in ieder geval 1) positieve beeldvorming van sportconsulenten met betrekking tot mensen met een beperking en sport en bewegen en 2) een actieve houding ten opzichte van situaties waar sociale uitsluiting dreigt. Ook is het helpend als sportconsulenten bijdragen aan het vinden van de juiste *match* qua sport- of beweegactiviteit als basis voor het creëren van een positieve betekenis door mensen met een beperking aan.

2.3. Theoretisch perspectief van Puwar (2004)

Het begrip *de heersende norm* hangt nauw samen met sociale in- en uitsluiting. Om meer duiding te geven aan de achterliggende processen die kunnen zorgen voor sociale in- en uitsluiting en het ontstaan en in stand houden van de heersende norm wordt in dit onderzoek tevens gebruik gemaakt van theoretische aspecten vanuit het perspectief van Nirmal Puwar (2004) uit haar boek *Space Invaders; Race, Gender and Bodies out of Place*. De kern van het perspectief van Puwar (2004) betreft sociale in- en uitsluitingsprocessen voortkomend uit de betekenisgeving aan een lichaam in een ruimte (Puwar, 2004). Aan de theorie van Weick (1995) wordt door Puwar (2004) het begrip *ruimte* toegevoegd om betekenisgeving en de gevolgen hiervan in een bepaalde context te kunnen duiden.

Mensen geven vanuit een retrospectief proces betekenis aan een ruimte (Weick, 1995). Puwar (2004) beschrijft dit als een historisch gegroeide omgeving waarin een bepaalde groep van oudsher het recht heeft ontwikkeld om de ruimte te bezitten, wat de ruimte niet tot een neutrale omgeving maakt. De westerse heteroseksuele valide man blijkt vanuit de geschiedkundige ontwikkelingen en ontstane traditie de norm te zijn die heerst in veel publieke ruimten (Puwar, 2004). Zo zijn vele invloedrijke posities in de politiek, het bedrijfsleven, de wetenschap en de sport toegekend aan mensen die lijken te voldoen aan het zijn van *man*, *westers*, *hetero* en *valide*.

Deze norm gericht op het fysieke lichaam of het fysieke voorkomen van iemand wordt ook wel de somatische norm genoemd. Met als mogelijk gevolg sociale insluiting van mensen die aan de somatische norm voldoen en sociale uitsluiting van mensen met een ander voorkomen, zoals: een ander gender, een andere etnische achtergrond, een andere huidskleur, een andere seksuele voorkeur of een beperking (Puwar, 2004). Deze sociale uitsluiting kan zowel onbewust als bewust plaatsvinden. Bewuste uitsluiting wordt gedefinieerd als discriminatie en is bij wet verboden (de Ridder, 2019). Indien sociale uitsluiting plaatsvindt, kan dit zeer schadelijke gevolgen hebben voor een individu, zoals: lagere zelfwaardering, minder gevoel van controle over het eigen leven en een negatief zelfbeeld (Kruiswijk, 2008; Ouwerkerk, 2003). Ook kan de behoefte om ergens bij te horen niet meer worden vervuld (Ouwerkerk, 2003). Dit kan op den duur leiden tot depressieve klachten en een verzwakt immuunsysteem (Kruiswijk, 2008; Ouwerkerk, 2003). Indien iemand ondanks het afwijken van de somatische norm toch de ruimte tracht te betreden, wordt deze persoon een *space invader* genoemd, waarbij een *super surveillance* effect optreedt (Puwar, 2004). Het voorkomen, gedrag en handelen van *space invaders* wordt extra aandachtig bekeken en sneller bekritiseerd dan van de gevestigde orde (Puwar, 2004).

2.3.1. Sociale in- en uitsluiting in sport- en bewegcontext

Ook in de context van sport en bewegen is de heersende norm onderzocht met behulp van het perspectief van Puwar (2004). Er is zowel onderzoek gedaan naar de invloed van de somatische norm op sociale in- en uitsluiting rondom de fysieke uitvoering van sport- en beweegactiviteiten (van Amsterdam, 2014; van der Westen, 2016;), als naar de invloed van de somatische norm voor mensen die werkzaam zijn in een beroep gerelateerd aan sport en bewegen (van Amsterdam, Claringbould & Knoppers, 2017; van Liere, 2017). Er blijkt in de context van sport- en bewegen op beide vlakken een oververtegenwoordiging van de westerse heteroseksuele valide man te zijn, waardoor uitsluiting dreigt van alle mensen die niet aan deze heersende norm voldoen (Elling & Claringbould, 2005). Complete uitsluiting van bepaalde groepen lijkt nauwelijks voor te komen, al is georganiseerde sport bij uitstek een sector die gevoelig is voor uitsluiting (de Ridder, 2019). Dit uit zich voor mensen met een beperking in uitsluiting van reguliere activiteiten en organisatie van initiatieven die variëren van een separate groep binnen een reguliere vereniging tot een volledig separate vereniging specifiek opgericht voor mensen met een beperking.

2.3.2. Organisatie van sport en bewegen voor mensen met een beperking

Het terugdringen van sociale uitsluiting en het bevorderen van inclusie van mensen met een beperking in sport- en bewegcontext vraagt specifieke vormen van besturen en organiseren en kan worden bewerkstelligd door het veranderen van de heersende norm in een ruimte.

Een gebrek aan diversiteit onder bestuurlijke vertegenwoordigers heeft lange tijd bijgedragen aan het in stand houden van de norm van westerse heteroseksuele valide man in de context van sport- en bewegen, zowel in Nederland als internationaal (Acker, 2012; van Liere, 2017).

Initiatieven gericht op inclusief sporten en bewegen met betrekking tot de doelgroep mensen met een beperking zijn pas recentelijk een focusgebied van Rijksoverheid. De term inclusief sporten en bewegen is opgenomen in het in 2018 gepubliceerde Nationaal Sportakkoord door Rijksoverheid, NOC*NSF en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG; Ministerie van VWS, 2018). Bestuurlijke vertegenwoordigers van MEE NL hebben namens de doelgroep mensen met een beperking inbreng gehad bij de te nemen koers in dit beleidsstuk (MEE NL, 2019). Het opstellen van dit akkoord is de volgende stap geweest in een reeks historische ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen van mensen met een beperking, te beginnen bij de organisatorische integratie van de gehandicaptensport in het jaar 2000. Dit tien jaar durende project had als doel om aangepaste vormen van sport en bewegen te laten integreren in de organisatiestructuur van reguliere sportbonden (van der Lindert, 2011). Deze sporten waren namelijk eerst gesegregeerd ondergebracht bij de NebasNsg (Nederlandse Bond voor Aangepast Sporten * Nederlandse Sportbond voor Geestelijk Gehandicaptten), die in 2008 de naam veranderde in Gehandicaptensport Nederland (van der Lindert, 2011). De volgende stap na dit integratieproces was het verbeteren van regionale samenwerkingen door middel van het door de Rijksoverheid gesubsidieerde programma Grenzeloos Actief. Dit programma werd gestart in 2015, waarna in 2019 de successen werden gevierd van het behalen van 41 lokale samenwerkingsverbanden gericht op aangepast sporten en bewegen (Sport & Strategie, 2019). Daarnaast ontstond in 2012 het overheidsprogramma Sport en Bewegen in de Buurt, met als belangrijkste uitkomst de inzet van zogenoemde 'buurtsportcoaches' (Mulier Instituut, 2020). Deze functie is in 2008 geïntroduceerd om de drempel naar structureel sport- en bewegen te verlagen door als verbinder tussen verschillende sectoren actief te zijn. In 2015 is er tevens sprake van specifieke inzet van buurtsportcoaches voor het bevorderen van de participatie van mensen met een beperking (Ministerie van VWS, 2015). De buurtsportcoach en andere professionals die optreden als tussenpersoon hebben ook in het huidige Nationaal Sportakkoord een belangrijke rol gekregen ter uitvoering van het overheidsbeleid (Ministerie van VWS, 2018).

2.4. De institutionele theorie van Furusten (2013)

Om meer duiding te geven aan de invloed van bovenstaande ontwikkelingen op SportMEE en op de betekenis (Weick, 1995) die in verschillende ruimten (Puwar, 2004) aan SportMEE wordt gegeven, is het van belang om de ruimten en dus de context van SportMEE beter in beeld te krijgen. Dit geeft tevens zicht op de zinvolle omgeving (Weick, 1995) waar de sportconsulenten zich in bevinden en vanuit welk referentiekader (Weick, 1995) zij betekenis toekennen aan de dienstverlening. Een manier om dit is toepassing van de theoretische lens die Staffan Furusten (2013) schetst in zijn boek *Institutional Theory and Organizational Change* en het model dat hij hierbij aanhaalt (zie hiervoor: 2.4.2). De kern van deze theorie houdt in dat de bewegingsvrijheid van een organisatie afhangt van de beperkingen die door de institutionele omgeving worden opgelegd, en dat het voor een manager van groot belang is om een goed overzicht te hebben van deze institutionele omgeving om binnen deze context en onder druk van de beperkte bewegingsvrijheid de juiste beslissingen voor een organisatie te kunnen nemen. (Furusten, 2013). De institutionele omgeving wordt gevormd door juridische, psychologische en sociale structuren waar een organisatie zich aan dient te houden om als

een legitieme actor te worden ervaren (Furusten, 2013, p.185). De structuren kunnen worden beschreven als een set van regels, variërend van juridische wetten, richtlijnen, kennis en normen tot aan onuitgesproken psychosociale verwachtingen of maatschappelijke trends (Furusten, 2013, p.24). Deze regels geven richting aan de acties van een individu en zijn van invloed op de manier waarop organisaties zich ontwikkelen gedurende de tijd (Furusten, 2013, p.28). Deze focus van Furusten (2013) op sociale constructen sluit aan bij de eigenschappen van betekenisgeving die door Weick (1995) worden aangehaald, wat maat dat beide theoretische aspecten in elkaars verlengde kunnen worden toegepast op de data.

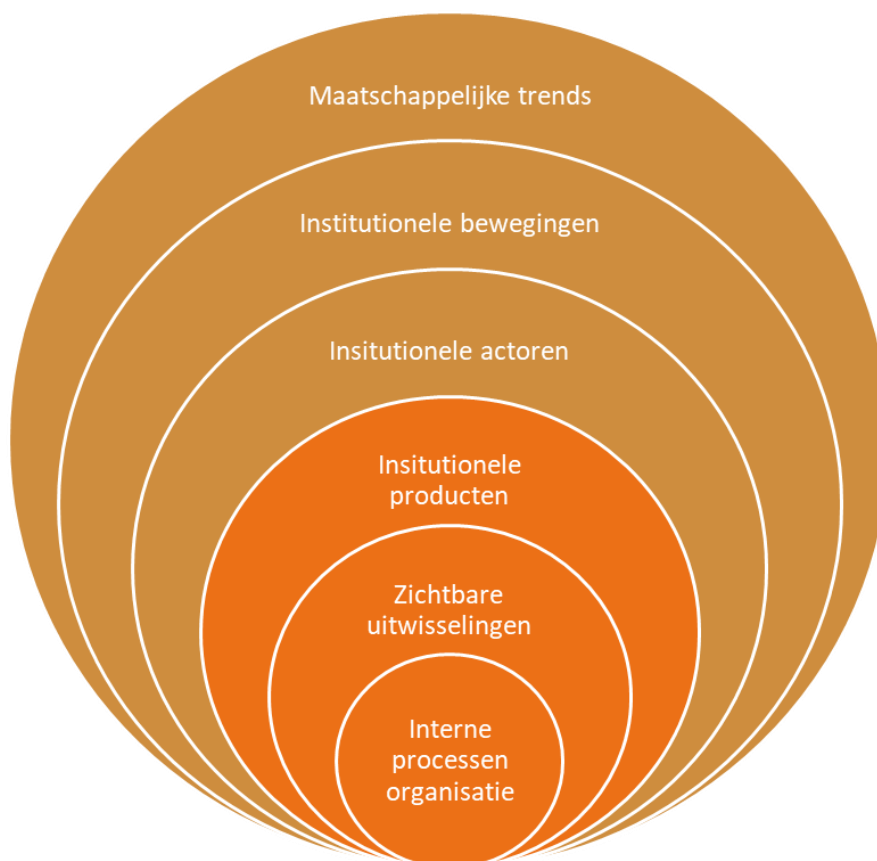
2.4.1. Institutionele theorie in sport- en bewegcontext

De institutionele theorie van Furusten (2013) is, ook als het gaat om organisaties die zich bezig houden met betekenisgeving in sport, een veelgebruikte manier om weer te geven hoe organisaties functioneren in interactie met de omgeving (Furusten, 2013; Meeuwissen, 2019; van Slobbe, 2019; Stensland, 2019; Van der Weide, 2017). De meerwaarde van het gebruik van de institutionele theorie van Furusten (2013) blijkt in het bijzonder uit het onderzoek van Van Slobbe (2019), waarin een geslaagde poging is gedaan om de institutionele context van een Nederlandse sportvereniging in beeld te brengen in het belang van diepgaandere analyse van de betekenis die door interne betrokkenen wordt gegeven aan diezelfde sportvereniging. Verder komt uit bovenstaande onderzoeken naar voren dat de institutionele omgeving van organisaties die zich bezig houden met sport en bewegen wordt gekenmerkt door een langzame verschuiving in beleid van *'sport als doel'* naar *'sport als middel'*. Dit houdt in dat maatschappelijke belangen nastreven een belangrijker thema is geworden in sportbeleid met als gevolg dat sportverenigingen en -bonden hier meer aandacht aan moeten schenken om in aanmerking te blijven komen voor subsidies (van der Weide, 2017).

2.4.2. De institutionele context in kaart brengen

De institutionele omgeving van organisaties wordt beschreven aan de hand van het model van Furusten (2013). Dit model bestaat uit verschillende lagen die van meer directe of meer indirecte invloed zijn op de organisatie (Furusten, 2013, p.30). De directe institutionele omgeving bestaat enerzijds uit de actoren die organisaties en individuen die voor de organisaties werken tegenkomen en anderzijds uit de informatie, regels en diensten die door de actoren worden geproduceerd. De indirecte institutionele omgeving betreft de langere termijn processen in de vorm van criteria die kunnen worden gekoppeld aan maatschappelijke bewegingen en sociale trends (Furusten, 2013, p.28). De directe institutionele omgeving bestaat uit 1) interne processen van de organisatie, 2) zichtbare uitwisselingen en 3) institutionele producten. De indirecte institutionele omgeving kan worden verdeeld in de lagen 4) institutionele actoren, 5) institutionele bewegingen en 6) maatschappelijke trends. Het dichtst bij de organisatie liggen de zichtbare uitwisselingen (*exchange*) die (een individu van) de organisatie heeft met andere organisaties of individuen. Dit zijn de directe diensten, producten of financiële afspraken die worden geleverd of gemaakt en hebben een erg tastbaar karakter. Actoren hechten veel waarde aan het nakomen van de gemaakte afspraken rondom deze uitwisselingen, wat gepaard kan gaan met een druk die wordt ervaren om deze afspraken na te komen (Furusten, 2013, p.29). Achter dit zichtbare proces bevinden zich twee lagen die worden gevormd door zogenoemde institutionele producten en actoren (*institutional products; institutional actors*). De institutionele producten geven de voorwaarden aan waar een organisatie aan moet voldoen om de uitwisselingen te mogen uitvoeren. Voorbeelden van zulke voorwaarden zijn regels rondom privacy gevoelige gegevens

of andere opgelegde standaarden. Deze voorwaarden worden gesteld door autoriteiten of andere organisaties die de standaarden aangeven, de institutionele actoren. De lagen die daarop volgen, hebben meer afstand tot de interne processen van een organisatie, maar hebben daar nog wel invloed op. Dit betreffen institutionele bewegingen (*institutional movements*) of maatschappelijke trends (*societal trends*) die zorgen voor de creatie van gedachtegoed dat breed wordt gedragen binnen een samenleving. De organisatie hoeft geen direct onderdeel uit te maken van de institutionele beweging of maatschappelijk trend, maar wordt er derhalve wel door beïnvloed met betrekking tot wat er op dat moment in de tijd op meerdere locaties tegelijkertijd als acceptabele handelingen of denkwijzen wordt aangenomen (Furusten, 2013, p.30).

Figuur 2. Institutionele omgeving.

Een belangrijke kanttekening bij het in kaart brengen en analyseren van de institutionele omgeving is dat dit een dynamisch begrip betreft dat onderhevig is aan verandering (Furusten, 2013). Dit maakt dat de institutionele omgeving van SportMEE in kaart kan worden gebracht, maar dat bij toepassing van deze kennis altijd rekening dient te worden gehouden met eventuele veranderingen die met de tijd in de institutionele omgeving kunnen hebben plaatsgevonden. Zo kan elke actor die invloed uitoefent, zelf ook worden beïnvloed door actoren uit de eigen institutionele omgeving. Bij een verandering van de set van regels die de institutionele omgeving stelt, heeft een organisatie drie keuzes: *“To follow, not to follow, or to change”* (Furusten, 2013, p.185). Afhankelijk van de keuze voor een meegaande, starre of innovatieve reactie, neemt de institutionele omgeving andere vormen aan.

Hoofdstuk 3. Methodologie

In dit hoofdstuk wordt de gekozen methodologie uiteengezet aan de hand van de paragrafen: onderzoeksbenadering, kwalitatief onderzoek, onderzoekstype en -design, methode van dataverzameling, respondenten, coderen en analyseren, validiteit en betrouwbaarheid en rol onderzoeker.

3.1. Onderzoeksbenadering

Dit onderzoek is uitgevoerd door middel van een interpretatief wetenschappelijk paradigma. Een interpretatieve benadering is passend bij kwalitatief onderzoek en geeft handvatten om meer inzicht in het gedrag en de betekenisgeving van mensen te krijgen (Boeije en Bleijenbergh, 2019), zoals het doel van dit onderzoek betreft. Met behulp van interpretatief onderzoek kan het handelen in een geconstrueerde sociale werkelijkheid worden beschreven en verklaard. De werkelijkheid is volgens de interpretatieve wetenschapsfilosofie subjectief van aard, omdat deze tot stand is gekomen via individuele en collectieve betekenisgeving. De werkelijkheid wordt gezien als een product van het vermogen van mensen om door interpretatie, taalgebruik en reflectie doelgericht te handelen (Korzilius, 2000, p.5). Deze benadering ligt ten grondslag aan hoe binnen dit onderzoek de werkelijkheden van interne betrokkenen van SportMEE worden begrepen. Daarnaast is het onderzoek gedeeltelijk uitgevoerd volgens de *Grounded Theory* benadering, waarbij systematisch gegenereerde data de kern vormen van het onderzoek (Boeije, 2010, p.170). Aan de hand van deze stap voor stap geanalyseerde data kan een nieuwe theorie worden gevormd. Er wordt gestart met een verkennende fase en naarmate het proces vordert wordt er steeds meer gericht op het verifiëren van bevindingen die eerder in het proces zijn gevonden. Vervolgens wordt theoretische sampling gebruikt, wat inhoudt dat beweringen worden verdiept, uitgebreid of bevestigd. De theorie die hieruit voortkomt, toont vele gelijkenissen met de onderzochte situatie, wat dit een gegrond proces maakt (Boeije, 2010).

3.2. Kwalitatief onderzoek

Het onderzoek kan worden gekenmerkt als interpretatief kwalitatief beleidsgericht of toepasbaar onderzoek (Boeije, 2005). De interpretatieve benadering is het meest passend bij een kwalitatief onderzoek. Kwalitatief onderzoek kan in de kern worden samengevat als het achterhalen van motieven, emoties, perspectieven en interacties van individuen, groepen of situaties. Deze manier van onderzoek heeft een open en inductief karakter gebaseerd op waarnemingen, reflecties en interpretaties. Een inductieve redenering houdt in dat een verklarende theorie wordt ontwikkelt uit feiten en verschijnselen. Dit is anders dan bij kwantitatief onderzoek, waarbij meer wordt gefocust op het achterhalen van eenduidige cijfers over een bepaald fenomeen (Boeije, 2010, p.170). In het huidige onderzoek is met name gefocust op het achterhalen van betekenissen die mensen toekennen aan bepaalde fenomenen, in dit geval aan SportMEE. Kwalitatief onderzoek biedt hier mogelijkheden toe door documentenanalyse en semigestructureerde interviews.

3.3. Methode van dataverzameling

In het onderzoek is allereerst gebruik gemaakt van documentenanalyse ofwel inhoudsanalyse. Deze techniek draagt bij aan het genereren van data vanuit bestaande informatie, zoals: websites, sociale media, interviews en filmpjes (Neuman, 2014, pp.11-12). De informatiebronnen die in dit onderzoek zijn geanalyseerd, zijn te vinden in tabel 1. Via de

websites kon tevens de terminologie worden achterhaald die door de organisaties zelf wordt gebruikt om op een zo passend mogelijke manier de respondenten te kunnen bevragen. Dit heeft voornamelijk geholpen bij het afbakenen van het begrip *mensen met een beperking*. Het filmpje heeft meer inzicht gegeven in het gestructureerde werkproces, waarna in de interviews dieper kon worden ingegaan op de uitwerking van deze stappen in de praktijk en de betekenis die aan dit werkproces wordt gegeven.

Tabel 1. Bronnen voor documentenanalyse.

Informatiebron	Omschrijving	Weblink
Website	SportMEE	www.sportmee.nl
	MEE Rotterdam Rijnmond	www.meerottterdamrijnmond.nl
	MEE NL	www.mee.nl
Sociale media	Facebookpagina SportMEE	www.facebook.nl/sportmee
Filmpje	Een filmpje over het gestructureerde werkproces van SportMEE	https://www.youtube.com/watch?v=sEQ0ME6i03s

In dit onderzoek is ook gebruik gemaakt van interviews, vanwege het persoonlijke karakter van de toepassing van gesprekstechnieken (Gratton & Jones, 2004). Bij onderzoek naar betekenisgeving speelt taalgebruik een belangrijke rol, evenals de interpretaties van een activiteit of een proces en het gevolg van de interpretaties (Weick, 1995, p.13). In een interview heeft de respondent de mogelijkheid om in eigen woorden ervaringen weer te geven, wat de respondenten als een erg prettige manier van dataverzameling hebben ervaren. Ook biedt een interview de gelegenheid om op een betrouwbare manier vertrouwelijke of persoonlijke informatie te achterhalen. De respondenten gaven hierbij aan dat zij meer hebben verteld dan zij zouden doen via een enquête, omdat zij erop vertrouwden dat de onderzoeker de informatie betrouwbaar zou verwerken. Ten derde kan de onderzoeker door te interviewen een completer beeld vormen over de tijd en geschiedenis van gebeurtenissen in tegenstelling tot de statische antwoorden die volgen uit een enquête. Dit heeft de onderzoeker in staat gesteld net zolang door te vragen tot de tijdlijn duidelijk werd en bij mogelijk dubbelzinnige antwoorden helderheid was verschaft (Gratton & Jones, 2004).

Om de desbetreffende informatie te verwerven, is gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews. Dit geeft de mogelijkheid om door te vragen voor verdieping of verheldering en de volgorde van vragen iets aan te passen aan de hand van de verhaallijnen van de respondenten (Gratton & Jones, 2004). Om de betrouwbaarheid van het gebruik van semigestructureerde interviews te vergroten is een topiclijst gebruikt (zie: *Bijlage 1. Topiclijst*). De topics die aan bod zijn gekomen tijdens de interviews zijn in grote lijnen: persoonlijke context, beschrijving loopbaan binnen SportMEE, werkzaamheden en veranderingen in werkzaamheden, lagen van de institutionele context en veranderingen in de institutionele context, en toekomstperspectief. Deze topiclijst is gebaseerd op inzichten uit de literatuur en aanvullingen uit de documentenanalyse. Ook zijn, om de betrouwbaarheid te vergroten, de interviews opgenomen met spraakapparatuur om te voorkomen dat er data verloren zouden gaan (Evers, 2011). Daarnaast zijn na afloop van elk interview notities met betrekking tot emotionele reacties, sfeer en interacties gemaakt in een notitieboekje. Zo is er door respondenten gelachen, wat kan duiden op vermaak en ontspanning maar ook op ongemak. Notities hierover zijn veelzeggend over de achterliggende boodschap van een antwoord. Deze

informatie is bewaard en meegenomen in de data voor analyse om de betekenis van quotes beter te kunnen begrijpen en te kunnen coderen.

De interviews zijn uitgevoerd in de maand juni 2020. De interviews zijn afgenomen middels videobellen via de online omgeving van Microsoft Office 365 Teams (Microsoft Corporation, 2017). De onderzoeker en de respondenten bevonden zich in hun eigen thuisomgeving. Hoewel de interviews bij voorkeur *face-to-face* worden gehouden, is voor deze opzet gekozen wegens een pandemie van het Corona COVID-19 virus en daarmee samenhangende landelijke maatregelen met betrekking tot sociale onthouding ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek (Rijksoverheid, 2020). Dit heeft volgens de onderzoeker wel invloed gehad op de mate van concentratie van de respondenten en de scherpheid van de betogen. Zo bevonden enkele respondenten zich in de thuisomgeving met andere gezinsleden of kinderen die tussendoor kwamen storen, wat ervoor zorgde dat een vraag opnieuw moest worden gesteld of een antwoord korter werd gemaakt.

3.4. Respondenten

De respondenten zijn interne betrokkenen van MEE RR op het gebied van sport en bewegen. Er is wegens gebrek aan tijd en middelen bewust gekozen om in dit onderzoek prioriteit te geven aan het interviewen van interne betrokkenen en het perspectief van externen weg te laten. Dit heeft geleid tot rijke data en tegelijkertijd weinig mogelijk tot verificatie van de uitspraken over samenwerkingen: gezien dit een tweeledig proces is zou daarvoor ook de samenwerkingspartner moeten worden bevraagd. Ook bestaat de mogelijkheid dat respondenten informatie met elkaar hebben uitgewisseld over de interviews, wat niet is gecontroleerd door de onderzoeker.

Er is gebruik gemaakt van een afhankelijke selectie op basis van criteria. De inclusiecriteria betroffen dat de interne betrokkene in de periode van de oprichting van SportMEE tot heden (2020) nauw betrokken is geweest bij SportMEE. Alle medewerkers waren in dienst van MEE RR ten tijde van het onderzoek, met uitzondering van één respondent die vanaf de oprichting 9 jaar in dienst was en recent een andere baan heeft gekozen. Gezien de jarenlange ervaring van deze respondent is ervoor gekozen ook bij deze respondent een interview af te nemen. Alle gevraagde respondenten wilden graag meewerken aan het onderzoek en waren beschikbaar in de maand juni 2020. In totaal zijn 11 ($n = 11$) interviews afgenomen van elke minimaal 30 en maximaal 75 minuten met acht werkzame sportconsulenten, één voormalig sportconsulent en twee verantwoordelijke medewerkers vanuit het management. Het korte interview werd gehouden met een respondent met lichte gezondheidsklachten ten tijde van de interviewafpraak. In de onderzoeken is gefocust op vragen over drijfveren, sportbemiddelingstrajecten, sociale in- en uitsluitingsprocessen en de institutionele omgeving. Door theoretische begrippen te vertalen naar dagelijks taalgebruik waren de vragen goed door de respondenten te begrijpen en verliepen de interviews zonder bijzonderheden.

3.5. Coderen en analyseren

Alle opgenomen interviews zijn woordelijk getranscribeerd. Om verlies van waardevolle informatie zoveel mogelijk te minimaliseren, zijn de getranscribeerde interviews gelezen en herlezen, wat het geheel tot een iteratief coderingsproces heeft gemaakt. Het coderen van de interviews heeft plaatsgevonden via het analyseprogramma Nvivo 12 (QSR International, 2020). De interviewdata zijn achtereenvolgens met behulp van de *Grounded Theory* geanalyseerd via open, axiaal en selectief coderen. Hiervoor is het model gebruikt dat

beschreven is in Boeije (2010, p.90). Om te beginnen zijn via open coderen bepaalde interview elementen uitgelicht, waarna via axiaal coderen samenvoegingen van begrippen ontstonden. Zo bleken uitspraken over werkcarrière, studieachtergrond, persoonlijke connectie met andere medewerkers, motivatie voor indiensttreding, ervaring van de eerste maanden en de reden tot contractverlening met elkaar te verbinden via de code *indiensttreding*. Hierbij is de overweging gemaakt hoe relevant een enkel element ten opzichte van een cluster van elementen is voor het geven van een antwoord op de deelvragen. Het element *ervaringen met samenwerkingspartners* en positieve en negatieve aspecten hiervan is bijvoorbeeld zo veelzeggend om antwoord te kunnen geven over de deelvraag met betrekking tot de institutionele context, dat dit element niet is samengevoegd en uiteindelijk een hoofdcode is geworden. Op deze wijze zijn er aan het einde van het codeerproces 10 hoofdcodes overgebleven met in totaal 30 subcodes. Deze codes zijn opgenomen in de codeboom die als bijlage 2 is toegevoegd.

3.6. Validiteit en betrouwbaarheid

Aanvullend op eerdergenoemde maatregelen die bijdragen aan de validiteit en betrouwbaarheid, is in dit onderzoek gebruik gemaakt van meerdere databronnen om een zo compleet mogelijk beeld te vormen (Punch, 2016, p.177). Zo is de documentenanalyse in combinatie met semigestructureerde interviews uitgevoerd en zijn binnen de interviews zowel sportconsulenten als verantwoordelijke medewerkers vanuit het management bevroegd. Dit maakt uitspraken over bijvoorbeeld beleid, regelgeving en financiën betrouwbaarder, gezien de sportconsulenten mogelijk niet volledig op de hoogte zijn van hoe dit binnen SportMEE is georganiseerd. Daarnaast is sprake geweest van controle op de validiteit door meekijken en beoordelen van de onderzoeksbegeleider en is daarnaast de onderzoeksopzet ook bekeken door een tweede beoordelaar. Op die manier is eventuele vooringenomenheid (*bias*) van de onderzoeker geminimaliseerd. Ook kon er gezamenlijk een hoger niveau van conceptueel denken worden bereikt, waardoor de uiteindelijke analyse tot een hoger abstractieniveau is gebracht, wat het onderzoek ten goede is gekomen (Boeije, 2010, p.176-178). Zo is met behulp van de onderzoeksbegeleider de betekenis die respondenten geven aan de sportbemiddelingstrajecten verder uitgediept, waar de onderzoeker zelf eerst meer beschrijvend te werk ging. Dit heeft in dit onderzoek vooral gespeeld bij de stap van dataverzameling naar resultaatbeschrijving, waar veelvuldig over van gedachten is gewisseld om tot meer diepgang en abstractie te komen. *Wat betekent de data precies voor de dienstverlening? Wat is de consequentie van een uitspraak voor het handelen? Wat is de achterliggende reden van een keuze die binnen de dienstverlening wordt gemaakt?* Dit zijn vragen die veelvuldig tussen de onderzoeksbegeleider en de onderzoeker zijn besproken.

3.7. Rol onderzoeker

Als onderzoeker was ik mijn eigen instrument tijdens het onderzoek (Boeije, 2010). Dit heeft zowel voor- als nadelen gehad, waarbij ik met name dieper in wil gaan op mijn rol als onderzoeker tijdens de semigestructureerde interviews. Deze interviews zijn uitgevoerd met respondenten die voorafgaand aan of ten tijde van het onderzoek, in juni 2020, in verbinding stonden met SportMEE. Zelf was ik tijdens het onderzoek ook betrokken bij SportMEE. Sinds april 2019 ben ik als werknemer van SportMEE in dienst van MEE RR.

Semigestructureerde interviews kenmerken zich door een hoge mate van persoonlijk contact, waarbij het tijd kost om een vertrouwensband op te bouwen tussen de onderzoeker en de

respondent (Boeije, 2010). Een voordeel van mijn positie als collega was dat ik deze vertrouwensband al in eerdere collegiale contactmomenten had opgebouwd en de respondenten daardoor in de interviews eerder bereid waren diepgaande uitspraken te doen. Daarnaast kon ik in mijn rol als onderzoeker gebruik maken van mijn eigen ervaringen met SportMEE om een helder beeld voor ogen te krijgen van de voorbeelden die respondenten aanhaalden in de interviews, zodat ik gerichte vervolgvragen kon stellen.

Mijn dubbelrol had tevens nadelen, namelijk dat ik gemakkelijker mogelijk waardevolle informatie als vanzelfsprekend of niet-relevant zou kunnen beschouwen (Boeije, 2010). Ik denk dat ik erin geslaagd ben dit te beperken door bij de start van ieder interview aan te geven dat ik veel door zou vragen naar details om voor het onderzoek rijkere data te creëren, waarbij de respondent genoodzaakt werd om uitleg te blijven geven bij het aanhalen van voorbeelden. Een mogelijke consequentie van een dubbelrol zou ook kunnen zijn dat consequentie dat collega's mij niet de volledige waarheid vertellen bij het weergeven van ervaringen rondom SportMEE, uit angst voor uitkomst van negatieve uitspraken (Boeije, 2010). Ik heb dit weten te beperken door de anonimiteit van het onderzoek te benadrukken en mijn vertrouwensrol als onderzoeker waar nodig bespreekbaar te maken, wat drie respondenten kort aan de orde was.

Hoofdstuk 4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de bevindingen gepresenteerd die voortkomen uit de interviews en de documentenanalyse. Ten eerste volgt aan de hand van de eerste deelvraag een beschrijving van de werkzaamheden van SportMEE en de betekenis die hier door interne betrokkenen aan wordt gegeven. Daarna wordt ingegaan op deelvraag 2: de bevindingen met betrekking tot de institutionele context. Tot slot volgen de bevindingen die te maken hebben met de derde deelvraag, te weten: de manier waarop SportMEE bijdraagt aan inclusiviteit op het gebied van sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking.

4.1. Deelvraag 1: De werkzaamheden

Deelvraag 1: *‘Wat houden de werkzaamheden van SportMEE in en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?’*

Uit de interviews en documentenanalyse blijkt dat de werkzaamheden van SportMEE kunnen worden beschreven aan de hand van de kernactiviteiten: het uitvoeren van sportbemiddelingstrajecten met cliënten (hierna ook afgekort tot *bemiddelingstrajecten of trajecten*). Binnen de trajecten speelt contact met derden uit het netwerk en sport- en beweegaanbieders een belangrijke rol. Daarnaast wordt expertiseopbouw en -onderhoud aangegeven als bouwsteen om de kernactiviteiten goed uit te kunnen voeren. De bevindingen worden in onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Er wordt gestart met een blik op de drijfveren van interne betrokkenen om werkzaam te zijn voor SportMEE. Daarna volgen betekenissen die worden gegeven aan de in- en exclusiecriteria en het proces. Er wordt geëindigd met bevindingen over expertiseopbouw en -onderhoud.

4.1.1. Drijfveren om in dienst te zijn bij SportMEE

Uit de interviews komen twee drijfveren naar voren. De eerste is de financiële zekerheid die een vast dienstverband met zich meebrengt. De tweede drijfveer is de passie om een bijdrage te leveren aan een inclusievere samenleving voor mensen met een beperking op het gebied van sport en bewegen. Deze passie komt veelal voort uit een gevoel van rechtvaardigheid, ervaringen in de persoonlijke sfeer met mensen met een beperking en/of keuzerichtingen in de vooropleiding. Deze passage vat het overkoepelende beeld samen:

R2: “Oh, wat betekent SportMEE voor mij. Heel plat gezegd: geld verdienen zonder dat je het idee hebt dat je werkt. Geld heb je nodig om te leven, en als ik dan dit mag doen en ik heb continu het idee dat ik op een uitje ga, dat is dan grandioos. En dan, los van dat stukje: het feit dat ik iets bijdraag aan dat wat we met z’n allen zijn, de samenleving. En dat door iets wat ogenschijnlijk zo klein is als sport en vrije tijd. Ja, dat vind ik prachtig.”

Er komt dus naar voren dat er sprake is van een combinatie van praktische motivatie om in dienst te zijn bij SportMEE (geld verdienen) en ideële motivatie (bijdragen aan de samenleving). Dat de ideële motivatie een grote rol speelt betekent voor de dienstverlening dat er sprake kan zijn van een spanningsveld indien de idealen en belangen van interne betrokkenen van SportMEE afwijkend zijn van externen.

4.1.2. Sportbemiddelingstrajecten met cliënten

De trajecten zijn een proces tussen de sportconsulent en de cliënt, met als doel om de cliënt toe te leiden naar structurele sport- en/of beweegparticipatie. De data omschrijven de functie van sportconsulent bij MEE als *“matchmaker, tussen degene die wil sporten en de sport- of beweegplek”*, met oog voor alle details die nodig zijn om de match succesvol te laten verlopen. Binnen deze werkzaamheden wordt contact met de sport- of beweegaanbieder en het netwerk ingezet om tot de beste bemiddeling te komen.

4.1.2.1. In- en exclusiecriteria en bijbehorende betekenisgeving

De cliënten die in aanmerking komen voor een traject zijn volgens de data in ieder geval mensen met een: lichamelijke beperking, (licht) verstandelijke beperking, visuele of auditieve beperking, autismespectrumstoornis (ASS), niet-aangeboren hersenletsel en/of chronische ziekte. Alle mensen die hierbuiten vallen worden geëxcludeerd, met als gegeven reden dat het aantal aanmeldingen anders de capaciteit van SportMEE overstijgt. Er wordt een uitzondering gemaakt voor hulpvragen van mensen binnen hetzelfde gezin. Ook al voldoen zij niet aan bovenstaande criteria kunnen zij toch in aanmerking komen voor een traject van 6 tot 8 uur. Al blijkt de sportvraag voor deze mensen zonder beperking vaak al veel duidelijker en is 2 tot 4 uur ondersteuning in de meeste gevallen voldoende, zeker als er geen extra intakegesprek meer nodig is.

Mensen waarbij sprake is van ernstige problematiek uit de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) worden geëxcludeerd, ook al voldoen zij wel aan bovenstaande criteria. Waar mogelijk wordt hun hulpvraag overgedragen aan derden. Enkele casussen uit het verleden waarbij toch sprake bleek van deze problematiek, hadden een vele malen lager slagingspercentage en duurde langer dan de richtlijn van 6 tot 8 uur bemiddeling per traject. De respondenten geven aan dat MEE RR momenteel niet over voldoende expertise beschikt als het gaat om diepgaande psychiatrische problematiek. Daarnaast worden mensen met een actieve verslaving geëxcludeerd, wegens potentiële onveilige situaties:

R1: *“We hebben 2 casussen [met cliënten met een actieve verslaving] waarvan we dachten we gaan het [een sportbemiddelingstraject] toch proberen en toen bleek dat dat gewoon echt niet werkt. [...] Dat heeft wel eens tot grensoverschrijdend gedrag geleid met name verbaal en in handelingen, niet rechtstreeks richting één van onze collega’s, maar wel waardoor ze zich niet veilig voelden. Dat kwam allemaal door middelengebruik op dat moment. En dat is ook iets waar je natuurlijk niet mee geassocieerd wilt worden bij een club: dat je met iemand komt die onder invloed is en daardoor niet veilig is voor zichzelf, maar ook niet voor anderen. Dat wil je niet, want je wilt die relatie ook niet verstoren.”*

Door meerdere respondenten is de wens uitgesproken om te inventariseren of de trajecten van SportMEE toch ook voor mensen met GGZ-problematiek beschikbaar kunnen worden gesteld. Er is, zo geven zij aan als reden, al expertise met een deel van de doelgroep, denk hierbij aan cliënten met ADHD of ASS: *“Ja, we doen in principe geen GGZ, ondanks dat ADHD natuurlijk wel onder de GGZ valt...dat is wel een beetje een grijs gebied dus.”* Daarnaast geven de respondenten als reden aan al positieve ervaringen te hebben met de werkwijze en zien zij een groeiende behoefte aan ondersteuning bij mensen die momenteel niet mogen worden geholpen. Er is reeds een concreet voorstel gedaan voor een pilot in de Gemeente Schiedam:

R6: *“Ik heb een voorstel neergelegd om in ieder geval een pilot te kunnen gaan doen met 5 mensen. Ik heb er al 2, waarvan ik weet dat die een GGZ achtergrond hebben en een chronische aandoening, dus die zijn ook zo bij mij terecht gekomen. Maar ik denk dat daar [bij deze doelgroep] gewoon een hele uitdaging voor ligt. Ja, en ik denk dat je er echt resultaat mee kunt boeken. En het was natuurlijk allemaal vlak voor de corona tijd dat ik ermee bezig was, dus ik ga het weer eens aanhalen als de boel weer een klein beetje normaal draait. Want ik denk zeker nu [als gevolg van de pandemie] dat die vraag wel eens alleen maar meer zou kunnen zijn.”*

Ook zien enkele respondenten mogelijkheden om mensen met andersoortige problematiek of problematiek van meer tijdelijke aard te ondersteunen, zoals vluchtelingen of mensen met een drempel tot sport en bewegen door andere omstandigheden. Niet omdat er momenteel nog niet genoeg werk is voor de sportconsulenten, maar omdat zij vanuit de beschreven ideële motivatie aangeven dat ook deze doelgroep baat kan hebben bij dezelfde werkwijze:

R9: *“Wat mij betreft ook andere doelgroepen, alles wat niet uit zichzelf kan sporten, bijvoorbeeld vluchtelingen, iedereen waarvoor de werkwijze van SportMEE zou kunnen werken, die kunnen wij net zo goed helpen via onze formule en dat, of dat nou cultuur is of sport, vluchtelingen of ouderen of chronisch zieken, noem maar op, dus dat wij het grote informatie sport service punt zijn voor inclusief sporten en bewegen.”*

Cultuur wordt naast sport benoemd in bovenstaande quote. Er is heerst onder meerdere respondenten het idee om middels de werkwijze van SportMEE ook mensen te begeleiden met vraagstukken op het gebied van culturele activiteiten als schilderen, toneel of muziek. Een verantwoordelijke vanuit het management over de redenering hierachter:

R11: *“Ik probeer naast sport ook heel erg cultuur er ook in te krijgen [bij MEE RR], want niet iedereen kan sporten of wil sporten. Dat zouden we dan misschien wel willen [dat iedereen gaat sporten] maar dat is gewoon een gegeven [dat niet iedereen dat kan of wil]. Toch vind ik het heel belangrijk dat mensen iets doen in hun vrije tijd, en dat ze dat in de buurt kunnen doen en ergens bij horen, op een andere manier bezig zijn en eigenwaarde krijgen. Ik denk dat vrije tijd heel belangrijk is en dat mensen ook goed worden begeleid.”*

De voorwaarde die voor bovenstaande aanvullingen wordt genoemd, is een aanvulling van structureel beschikbare financiële middelen om een verruiming van het aantal medewerkers te kunnen faciliteren en de expertise verder te kunnen ontwikkelen. Een verruiming van de doelgroepen en soorten vrijetijdsbestedingen binnen de werkzaamheden van SportMEE betekent namelijk een enorme druk op de huidige dienstverlening. Het ideaal om inclusie voor iedereen te bewerkstelligen komt niet overeen met de realiteit van de huidige capaciteit en de financiële middelen van SportMEE. Een pilot of project aangaan om toch te onderzoeken of verruiming van de dienstverlening mogelijk is, kan als consequentie hebben dat de werkdruk van interne betrokkenen omhoog gaat, wat over het algemeen niet bevorderlijk is voor de gezondheid van de medewerkers en de kwaliteit van de huidige dienstverlening.

4.1.2.2. Betekenisgeving aan sportbemiddelingstrajecten

Een sportbemiddelingstraject bestaat uit de volgende onderdelen: 1) de aanmelding, 2) het intakegesprek, 3) het plan van aanpak en de randvoorwaarden in orde maken, 4) het sportbezoek en de overdracht naar sport- of beweegaanbieder en 5) de afronding van traject. In de kaders wordt de belangrijkste informatie beschreven over deze stappen die uit de interviews en documentenanalyse naar voren is gekomen, waarna in de tekst nader wordt ingegaan op de betekenis die door interne betrokkenen aan deze procesbeschrijvingen wordt gegeven.

Een spagaat tussen bemiddelingstrajecten en netwerkcontact

1. Wie doet de aanmelding?

De aanmelding komt tot stand via het invullen van het online aanmeldformulier door de cliënt zelf, door een ouder/verzorger/familielid of door in veel gevallen een derde uit het netwerk die bij de cliënt betrokken is, zoals een: wijkteammedewerker; schoolmaatschappelijk werker; ambulante begeleider; huis(arts); (fysio)therapeut; praktijk ondersteunend hulpverlener, psycholoog of psychiater; schuldhulpverlener; wijkagent; etc..

2. Welke informatie wordt verzameld bij de aanmelding?

In het aanmeldformulier wordt gevraagd naar de persoonsgegevens van de cliënt, de woonsituatie, de hulpvraag, een omschrijving van de beperking, toestemming voor het delen van NAW-gegevens indien van nut voor het traject en tot slot de gegevens van de aanmelder.

3. Wat gebeurt er vervolgens met het aanmeldformulier?

Het formulier komt vervolgens terecht in de algemene mailbox van SportMEE, waarna aan de hand van de postcode de cliënt aan de bij dat gebied horende sportconsulent wordt gekoppeld. De gebiedsverdeling houdt in dat één consulent zelfstandig actief en verantwoordelijk is in een gebied, bijvoorbeeld één of meerdere rand- of deelgemeente(s). De hoeveelheid gebieden die één sportconsulent bedient, is afhankelijk van de aanstellingsomvang en de ervaring van de consulent in combinatie met de grootte van een gebied en het aantal aanmeldingen aldaar. De sportconsulent neemt bij het ontvangen van het aanmeldformulier, afhankelijk van de wachttijd op dat moment, zo snel mogelijk contact op met de aanmelder en/of cliënt om een afspraak te maken voor een (telefonisch) intakegesprek.

De behoefte aan ondersteuning bij sport en bewegen onder mensen met een beperking blijkt groot en neemt steeds verder toe. Ondanks dat het aantal sportconsulenten is gegroeid van 1 in 2009 tot 9 in 2020, overstijgt het aantal aanmeldingen de capaciteit voortdurend. De wachtlijsten variëren van 2 weken tot 6 maanden bij drukte, wat door de respondenten wordt ervaren als een blijvende druk die vervelend kan zijn als cliënten ongeduldig worden of door het wachten minder open staan voor ondersteuning. Het aantal aanmeldingen is gegroeid van enkele tientallen het oprichtingsjaar 2009 naar rond de duizend aanmeldingen in 2019. Deze stijging is zeer opvallend, aangezien er weinig tot geen acquisitie wordt gedaan. Zo is

SportMEE pas sinds maart 2020 te vinden op het sociale media platform Facebook (SportMEE, 2020).

Het aantal aanmeldingen blijkt vooral samen te hangen met de tijd die de sportconsulenten steken in netwerkoeverleggen met verschillende (potentiële) aanmelders: *“dat wat je aandacht geeft, groeit”* (R3). Andersom geldt dat het aantal aanmeldingen van een netwerkpartner binnen enkele weken sterk afneemt wanneer er (tijdelijk) minder contact is. Dit levert voor de sportconsulenten een dilemma op: hoeveel tijd kan/moet ik besteden aan (potentiële) aanmelders uit het netwerk? Er moet namelijk wel voldoende tijd overblijven voor de bemiddelingstrajecten zelf: een continue spagaat waar sportconsulenten inzitten. Met als mogelijke consequentie dat sportconsulenten het gevoel hebben dat ze overweldigd raken door de complexiteit van het netwerk en dat de dienstverlening niet kan worden uitgerold of gecontinueerd in samenwerking met organisaties die te maken hebben met mensen met een beperking met hoge ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen.

R3: *“Met de mensen waar ik contact mee heb gaat het goed. Alleen: het is teveel voor in mijn eentje. Ik kan een aantal vragen krijgen uit een gebied, waar je op een gegeven moment dan misschien wel 3 maanden in dat gebied constant bezig bent, maar dat betekent dat ik andere gebieden los moet laten. Maar ook mijn netwerk wat je deels loslaat. En we kennen het allemaal: als je je gezicht niet laat zien of je stem niet laat horen, dan gaan mensen je vergeten. En dat gebeurt, terwijl we toch heel de regio moeten bedienen...”*

Kortom: wanneer er aandacht wordt besteed aan een (potentiële) aanmelder, groeit het aantal aanmeldingen. Zo niet, dan neemt het aantal aanmeldingen weer af. Volgens de idealen van interne betrokkenen van SportMEE zouden alle (potentiële) aanmelders dus worden bedolven onder aandacht, zodat alle mensen met een beperking die behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van sport en bewegen bij SportMEE terecht komen. Dit is een utopie om te bereiken in de grote regio Rotterdam Rijnmond met de huidige 9 sportconsulenten die in dienst zijn.

Om heel de regio op kwalitatieve wijze te kunnen (blijven) bedienen en het groeiende aantal aanmeldingen met het huidige team van sportconsulenten aan te kunnen, geven de respondenten twee mogelijkheden aan. Dit is aanvullend op de keuze die jaren geleden is gemaakt om te werken via de *gebiedsverdeling*, waarover bijna alle respondenten tevreden zijn. Ten eerste *“een telefonisch consult of adviespunt”* (R9) instellen om cliënten die niet direct behoefte hebben aan een volledig bemiddelingstraject op weg te kunnen helpen. Ten tweede het aangaan van samenwerkingen met andere organisaties en bijbehorend het invoeren van *“niveaus”* om onderscheid te maken in de complexiteit van de hulpvraag en lichtere vragen door te kunnen verwijzen naar andere organisaties die zich bezighouden met sportparticipatie. Dit blijkt slechts een oplossing in enkele randgemeenten: *“Dit doen we met Sportief Capelle, bijvoorbeeld als er enkel een Jeugdfonds Sport aanvraag nodig is, en we zijn het aan het opzetten in Lansingerland met de Sportief Besteed Groep. [...] Nou, in Rotterdam is dat niet zo, want ja, aan wie ga je ‘m geven...”* (R4). Dit betekent voor de dienstverlening dat de mogelijkheden tot het verlichten van de druk die de veelvoud aan actoren heeft op sportconsulenten gering zijn. De mogelijkheden die er wel zijn voor telefonisch consult of uitbesteding aan derden kunnen ervoor zorgen dat er ondanks een mogelijk mindere kwaliteit meer mensen kunnen worden geholpen.

Huisbezoeken: dé onderscheidende factor

4. Het intakegesprek: met wie, waar en waarover?

De volgende stap is het houden van een intakegesprek met de cliënt en/of de ouder/verzorger en/of een derde die bij de cliënt betrokken is. Dit gesprek wordt bij voorkeur uitgevoerd bij de cliënt thuis en duurt zo'n 30 tot 60 minuten. Indien een huisbezoek niet mogelijk of door de cliënt niet gewenst is, zijn andere opties: een telefonische intake, een intake op het kantoor van MEE RR of een intake in een privacy veilige ruimte in een buurthuis of bij een onderwijs- of zorginstelling. Zie tabel 3 voor de gespreksonderwerpen die uit de data naar voren komen.

Tabel 3. Gespreksonderwerpen intakegesprek en mogelijke vervolgstappen

Gespreksonderwerpen intakegesprek	Mogelijke vervolgstappen
De huidige hulpvraag, hoe deze is ontstaan en door wie de aanmelding is gedaan	Contact met aanmelder opnemen
De behoeften en benodigdheden m.b.t. de beperking van de cliënt	Navragen bij/samenwerken met/doorverwijzen naar derden
De belasting en belastbaarheid m.b.t. fysieke inspanning	Medisch specialist consulteren
Het sport- en beweegverleden van de cliënt, waaronder controleren op de aanwezigheid van een zwemdiploma	Aanmelden (wachtlIJst van) zwemles
De gezinssituatie en betrokkenheid vanuit het sociale netwerk	Sociale netwerk versterking inzetten
De vervoersmogelijkheden (auto/fiets/lopen), zelfredzaamheid in het openbaar vervoer en mogelijkheden voor vervoer op maat	MEE op Weg inschakelen. Afspraken maken met vervoer op maat-regeling
De financiële situatie, het potentiële sportbudget en eventuele fondsen die kunnen worden aangevraagd	Fonds aanvragen voor lidmaatschapsgeld en/of sportkleding en/of een fiets
De huidige weekplanning en eventuele aanpassingen die hierin nodig zijn	Overleg met persoon van interveniërende activiteit
Een inventarisatie van eventuele hulpvragen van andere gezinsleden	Traject starten met andere gezinsleden
Overige bevindingen die relevant lijken voor de bemiddeling	Meenemen in plan van aanpak
Afronding en vervolgsafspraken	

Uit de data blijken huisbezoeken van grote betekenis te zijn voor SportMEE. De sportconsulenten geven de voorkeur aan een afspraak bij een cliënt thuis, omdat, zo geven zij aan, dit waardevolle informatie geeft over de culturele achtergrond, de samenstelling van een huishouden en de vermoedelijke financiële situatie. De woonomgeving en persoonlijke expressies hierin bieden een uniek inkijkje in de belevingswereld van de cliënt, wat voor de sportconsulenten zorgt voor een mogelijkheid tot observatie en reflectie al tijdens het intakegesprek. Ook worden afspraken thuis minder vaak afgezegd door cliënten dan afspraken

op een externe locatie. Deze voordelen die een huisbezoek biedt, verhogen de kans van slagen van het bemiddelingstraject enorm.

R5: *“Ik zie ook heel erg de meerwaarde daarvan [huisbezoeken]. Zeker als je bijvoorbeeld kijkt naar een project dat we ook doen: daar werken we samen met iemand van een andere organisatie die in Rotterdam Noord actief is en die wil dus absoluut niet op huisbezoek. En dan denk ik van he wat jammer nou, want je haalt er zoveel meer informatie uit en je krijgt een heel andere klik met de cliënten.”*

Die *heel andere klik* zorgt er volgens de respondenten voor dat cliënten meer waardevolle informatie met hen delen en dat de invloed die de sportconsulenten kunnen uitoefenen om het traject succesvol te laten verlopen meer wordt. Zij begrijpen zoals uit bovenstaande quote blijkt dan ook niet waarom andere organisaties deze werkwijze niet hanteren, al is er wel wat te zeggen over de keerzijde van het aangaan van deze persoonlijke verbinding met cliënten. Zo blijkt uit de interviews dat SportMEE regelmatig te maken heeft met cliënten die thuis in (extreme) armoede leven en/of waar sprake is van (kinder)mishandeling. Het signaleren van deze situaties behoort tot de werkzaamheden van SportMEE, maar het aanpakken van de problematiek niet. Een groot probleem ontstaat wanneer een consulent de grens over gaat van het voelen van betrokkenheid bij een cliënt naar een gevoel van verantwoordelijkheid voor het oplossen van de problematiek die wordt gesignaleerd. Een sportconsulent over het bewust niet opzoeken van deze grens:

R4: *“Ik zorg gewoon dat ik op de oppervlakte blijf [in de gesprekken]. En dat is de kracht denk ik van ons werk, van welke competenties moet een sportconsulent hebben. Dat is gewoon luisteren en alleen maar iets zeggen wat aansluit op [sport en bewegen]. [...] Of je signaleert iets [(kinder)mishandeling, armoede], daar heeft een collega ook voorbeelden van, want die is zo goed, die ziet zoveel, die wil zo graag helpen, maar dat kan ook een valkuil zijn. Terwijl ik denk van: joh je komt als sportconsulent binnen en niet als maatschappelijk werker. Dat is helemaal ons werk niet.”*

Indien er teveel wordt geneigd naar taken die behoren tot een maatschappelijk werker of ambulante begeleider, kan dit leiden tot onveilige situaties voor cliënt en sportconsulent, omdat SportMEE niet de autoriteit en expertise heeft om op een juiste manier te kunnen handelen. Dit betekent voor de dienstverlening dat er vanuit het management van SportMEE duidelijke kaders moeten worden gecommuniceerd en gehandhaafd. Gezien de passie die de respondenten tonen om de doelgroep verder te willen helpen, ook als dat om situaties gaat die formeel gezien niet tot de taken van een sportconsulent behoren, lijkt het handhaven van deze kaders zeer belangrijk.

Randvoorwaarden op het randje

5. Welke vervolgstappen worden genomen naar aanleiding van het intakegesprek?

De vervolgstappen die door de respondenten zijn benoemd zijn ook in tabel 3 te vinden. Wanneer de randvoorwaarden tijdens of na het intakegesprek op orde zijn gemaakt door samenwerking van cliënt, sportconsulent en eventuele derden, wordt een afspraak gemaakt bij een sport- en beweegaanbieder voor kennismaking en/of een proefles.

Het regelen van financiën en vervoer is het grootste struikelblok voor cliënten, blijkt uit de data. Gezinnen waarbij niet voldoende geld overblijft voor bekostiging van en vervoer naar sport- en bewegen, maar die net boven de inkomensgrens van fondsen vallen waar SportMEE intermediair voor is, vormen een lastige groep volgens de respondenten. Uit de interviews blijkt dat voor deze cliënten, indien beargumenteerd en met toestemming van het management, het grijze gebied van de regelgeving wordt opgezocht om een vergoeding toch mogelijk te maken. Deze situaties laten het hulpverlenersbloed van de sportconsulenten sneller stromen, al is enige voorzichtigheid geboden om het vertrouwen van de cliënt niet te schaden (R4): *“Als je binnenstapt van nou ik ga het wel regelen hoor met dat fonds en uiteindelijk weet je eigenlijk nog niet of dat kan, ja dan moet je dat gaan rechtbreien als dat niet kan.”* Indien er veel van deze zogenoemde *inkomensgrens-gezinnen* zijn, betekent dat een grote druk op de dienstverlening van SportMEE, gezien buiten de gebaande paden waden meer tijd kost dan situaties die simpel binnen de kaders van de regelgeving passen.

Een derde struikelblok dat naar voren komt uit de interviews, is het feit dat cliënten regelmatig behoefte tonen aan een vrijwilliger die voor langere tijd als beweegmaatje op wil treden. Bijvoorbeeld als een cliënt stemmingsklachten heeft of moeite met cognitieve vaardigheden, wat maakt dat mensen zonder beweegmaatje snel weer afhaken van een verder geschikte sport- of beweegactiviteit. De sportconsulenten zelf kunnen de rol als beweegmaatje niet vervullen: *“dit vergt in verhouding teveel tijd en zou ten koste gaan van het aantal sportbemiddelingstrajecten”*. Daarnaast blijkt het vinden van vrijwilligers in de regio erg lastig en vaak zonder succes, hoewel de respondenten niet precies weten hoe dat komt. Ook in deze situatie is het hulpverlenershart te groot om deze cliënten aan hun lot ver te laten. De zoektocht naar beweegmaatjes blijkt dan ook al langere tijd gaande te zijn, waarbij momenteel wordt bekeken of de inzet van studenten als aanvulling op de dienstverlening van de sportconsulent een uitkomst zou kunnen bieden voor dit probleem. Meer beweegmaatjes betekent een hogere kwaliteit van de dienstverlening, gezien er een betere waarborging van het sport- en beweegadvies kan worden geboden en meer bemiddelingstrajecten tot een succesvolle afronding komen.

Een betrouwbare database is een flinke tijdsinvestering

6. Welke sport- en beweegaanbieders worden geraadpleegd?

Aanbieders die worden geraadpleegd zijn te verdelen in de categorieën: een sportvereniging (van balsporten, zwemsporten, racketsporten, atletiek, enz.); een commerciële aanbieder als een sport- of zwemschool; een medische beweggroep bij een fysiotherapeut of via een patiëntenvereniging; en activiteiten via een welzijnspartij en/of in een buurthuis.

7. Wat is de vervolgstap indien er een wachtlijst is?

Het bevorderen van de zwemveiligheid is één van de meest voorkomende hulpvragen voor SportMEE. Indien het gaat om een aanvraag voor zwemles, zowel aangepast als regulier, wordt de cliënt bijna altijd eerst op een wachtlijst geplaatst. Net als voor kinderen zonder beperking is er een behoorlijke wachttijd, variërend van zo'n 3 tot 18 maanden. In de tussentijd wordt geadviseerd om alvast met een andere sport- of beweegactiviteit te starten.

Uit de data blijken dat SportMEE via eigen documentatie overzicht houdt van al het sport- en beweegaanbod in de regio en de wachtlijsten voor aangepast zwemaanbod. Dit blijkt een noodzakelijke keuze, maar wel een flinke tijdsinvestering. Zo zijn er alleen al in de Gemeente Rotterdam 346 sportverenigingen (Gemeente Rotterdam, 2019), 15 zwembaden (Rotterdam Zwemt, 2020) en 48 Huizen van de Wijk (Gemeente Rotterdam, 2020) waar de sportconsulenten over rapporteren in de interne database. De noodzaak die de respondenten voelen om de documentatie zelfstandig te regelen, komt voort uit ontevredenheid over het functioneren van andere databases als Uniek Sporten (specifiek voor mensen met een beperking) of andere regionale initiatieven:

R1: "Toen had je een andere soort database, daar ben ik gaan kijken en ook gaan aanschrijven, van: goh he, mensen met een beperking zijn die welkom, ja of nee? En sommige clubs stonden in de database met alle vinkjes aan, van autisme tot blind, iedereen kan daar komen sporten. En op het moment dat je dan een persoonlijk mailtje stuurde, dan was het van: dan moeten we wel eerst even kijken of dat wel kan."

De informatie blijkt dus niet altijd te kloppen met de praktijk, wat er toe heeft geleid dat SportMEE een andere aanpak probeert: door letterlijk op de fiets te stappen en middels persoonlijk contact een gesprek aan te gaan met de aanbieder. Zo leren de sportconsulenten de mensen kennen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleid, wat meer lijkt te zeggen dan de vinkjes op een website. De sportconsulent vervolgt:

R1: "Terwijl: als je veel in het zelfde gebied bent, dan ken je je pappenheimers. Dan weet je: tuurlijk bij voetbalvereniging X kan iedereen komen voetballen, maar je weet dat het wel eens rommelt met het kader, dus als iemand echt een beetje ingewikkeld is, moet je er niet naar toe gaan, ondanks dat zij daar wel voor open staan. Hetzelfde: van voetbalvereniging Y weet je dat je twee keer per week de contactpersoon moet mailen/bellen/appen, voordat je een antwoord krijgt. Anders krijg je er geen contact mee, terwijl dat die club en die trainers best wel geschikt zijn voor een bepaalde groep."

Het persoonlijke contact dat SportMEE opzoekt met de aanbieders zorgt er dus voor dat zij bepaalde problemen of drempels signaleren, zodat zij vervolgens tijdig kunnen inspringen om een afspraak of regeling voor een cliënt te kunnen treffen. Door deze informatie te verwerken in de eigen database, kan ook bij een nieuwe hulpvraag of door een andere sportconsulent direct worden gezien hoe en voor wie een bepaalde aanbieder het beste kan worden benaderd. Een nadeel van deze werkwijze is dat het lastig blijkt om alle documentatie op orde te houden gezien de vele wisselingen van vrijwilligers bij een aanbieder. Dit kan tot gevolg hebben dat er veel tijd in administratieve handelingen gaat zitten, waardoor er minder tijd voor contact met cliënten overblijft. Evenals de eerder genoemde situatie met het

onderhouden van contact met de (potentiële) aanmelders leidt de administratie van een interne database tot een spagaat als het gaat om effectieve tijdsindeling van de sportconsulenten.

Intensief contact met sport- en beweegaanbieders is cruciaal voor plaatsing cliënt

8. Hoe wordt de eerste afspraak bij de sport- en beweegaanbieder georganiseerd?

De consulent controleert vooraf middels contact met de sport- of beweegaanbieder of er (nog steeds) een passende groep is met passende begeleiding; of er voldoende kennis is om gehoor te kunnen geven aan de behoeften van de cliënt; en gaat randvoorwaarden langs als mogelijkheden voor het treffen van een financiële regeling of toegankelijkheid van de accommodatie. Ook worden afspraken gemaakt over wie vanuit de aanbieder contactpersoon is en met welke vragen de aanbieder bij de sportconsulent terecht kan. Wat volgt, is een bezoek aan de potentiële sport- of beweegaanbieder met de cliënt voor een kennismaking en/of proefles. Aangezien de eerste ontmoeting voor alle partijen cruciaal blijkt te zijn voor een warme overdracht, gaat de sportconsulent gemiddeld één tot drie keer met de cliënt mee, afhankelijk van: de zelfredzaamheid van de cliënt, de ervaring van de aanbieder en het aantal randzaken dat geregeld dient te worden. In de praktijk blijkt het door samenloop van afspraken met meerdere cliënten niet altijd mogelijk, met als consequentie dat de sport- of beweegaanbieder na instructie van de sportconsulent zelf de cliënt welkom heet en/of een derde wordt gevraagd mee te gaan ter ondersteuning van de eerste ontmoeting.

Een sportconsulent legt in eigen woorden uit waarom het bijhouden van contact met de sport- of beweegaanbieder zo belangrijk is:

R1: "Het zorgt er voor dat je sneller iets voor elkaar krijgt bij de club. Omdat ze je al kennen en de mate van betrokkenheid weten, zijn ze eerder geneigd, denk ik, om ook de misschien wat intensievere begeleidingsgevallen op te pakken dan wanneer je misschien één keer per jaar bij die club komt. En ik merk ook dat SportMEE echt wel gezien wordt als een betrouwbare relatie en samenwerkingspartner. Omdat je er ook echt voor ze bent op momenten dat het nodig is."

Intensief contact met de aanbieder zorgt volgens de respondent voor een verhoogde kans op succesvolle plaatsing van een cliënt. Dit is nodig, geven de respondenten aan, omdat aanbieders vaak onvoldoende kennis hebben over mensen met een beperking en enkel kunnen beredeneren vanuit vooroordelen of beeldfragmenten. De stereotype beelden die heersen bij aanbieders maakt dat zij huiverig zijn om een cliënt bij de club of groep te verwelkomen. De consulenten proberen deze vooroordelen weg te nemen door kennis en ervaring te delen en de aanbieders te wijzen op het feit dat zij onbewust al vele mensen met een niet-zichtbare beperking als autismespectrumstoornis, licht verstandelijke beperking of niet-aangeboren hersenletsel hebben sporten of bewegen. De ervaring van de sportconsulenten is dan ook, dat met de juiste uitleg vooraf en beschikbaar zijn voor later vragen, zowel telefonisch als met regelmaat op de sport- of beweeglocatie zelf, blijkt dat cliënten in vele gevallen prima mee kunnen doen. En dat op deze manier positieve ervaringen van sport- en beweegaanbieders leiden tot het in de toekomst makkelijker plaatsen van andere cliënten. Dit betekent voor SportMEE dat consultatie voor het overbrengen van kennis

en ervaring van cruciaal belang is voor het laten slagen van de sportbemiddelingstrajecten en het bijdragen aan inclusie (zie ook: *Deelvraag 3: Bijdrage aan inclusiviteit*).

Sportadvies past niet in een blauwdruk

9. Wanneer wordt het sportbemiddelingstraject afgerond?

Als er een passende plek is gevonden, blijft de sportconsulent in ieder geval betrokken tot de groepsindeling, financiering en/of inschrijving zowel mondeling als op papier goed zijn geregeld. De sportconsulent noteert vervolgens in de administratie welke van de volgende opties van toepassing is: 1) cliënt is lid geworden van, 2) cliënt beoefent sport bij, 3) op wachtlijst, 4) advies gegeven, overgedragen aan derden, 5) actie uitgesteld door cliënt, 6) cliënt neemt geen contact meer op, 7) cliënt is geen lid geworden, ondanks passend advies, 8) voortijdige annulering van de dienstverlening, 9) er is geen passende mogelijkheid of 10) overlijden van cliënt.

Ondanks dat er een gestructureerd werkproces is met duidelijke richtlijnen, blijkt het bemiddelingstraject zeer persoonsafhankelijk. De persoonsafhankelijkheid komt voort uit zowel de stappen en keuzes die de sportconsulent binnen het proces maakt, als uit de wensen en behoeften van een cliënt die op dat moment op de voorgrond staan. Een sportconsulent ligt dit nader toe:

R7: "Sportadvies past niet in een blauwdruk, dat past gewoon niet. Je kan een blauwdruk maken en je kan 'm gebruiken als basis, maar als je daar streng aan vast gaat houden, dan kan je geen goed sportadvies geven, dus dan kan je net zo goed stoppen. Denk ik. Het is het verpersoonlijken van het traject en dat is dus nooit hetzelfde. En dat is: stel dat je drie keer dezelfde persoon in het traject hebt, dan zijn het drie verschillende trajecten, zelfs dat. Want er zijn altijd andere dingen die op dat moment de boventoon voeren. En de richting bepalen van wat je gaat doen."

De beredenering dat *sportadvies niet in een blauwdruk past* kan heel duidelijk worden geïllustreerd aan de hand van quotes met betrekking tot de afrondende fase van een bemiddelingstraject. De afronding van een traject en de uitkomst die wordt gerapporteerd, worden bepaald door de sportconsulent en zijn dus geheel afhankelijk van hoe de consulent de situatie op dat moment interpreteert. Dit is dan ook de fase waarin de persoonlijke afwegingen van de sportconsulent het meest tot uiting komen. Twee sportconsulenten die weergeven wat er volgens hen nodig is als het afronden nadert:

R2: "Dat we naar elkaar hebben uitgesproken: dit is goed. Dat je gewoon de cliënt en de trainer bevraagt of ze nog ergens tegenaanlopen of er nog vragen zijn. Op het moment dat er nog vragen zijn, ja dan ga je kijken van wat kan ik nog betekenen in die vragen. En als beide partijen dat heel zonnig inzien en er samen gaan uitkomen, dan laat je het los."

R7: "En wanneer beslis je wanneer je stopt...ja, dat is echt een gevoelsdingetje. Bij de ene ga je drie keer mee en bij de andere ga je één keer mee. Ja, waarom...dat is echt dat gevoel van: als ik nu nog één keer mee ga, dan lukt het wel. En dat doe je gewoon."

Het gaat in de afrondende fase volgens de respondenten vooral om het onderbuikgevoel, het controleren van de tevredenheid, het ophalen van eventuele vragen die nog onbeantwoord zijn gebleven. *En dat doe je gewoon* impliceert een zekere vrijheid voor eigen interpretatie op basis van eerdere ervaringen en opgedane kennis. Er is geen standaard manier voor hoe het onderbuikgevoel geïnterpreteerd kan worden, oftewel: geen blauwdruk om toe te passen.

Dit betekent voor de dienstverlening van SportMEE dat er enerzijds altijd rekening wordt gehouden met de wensen en behoeften van de cliënt op een specifiek moment in de tijd. Anderzijds betekent het dat het slagen van bemiddelingstrajecten grotendeels afhangt van de kennis, ervaring, drijfveren en persoonlijkheid van de consulent die een cliënt op dat moment krijgt toegewezen. De persoonsafhankelijkheid van het proces maakt dat de uitkomst telkens weer anders kan zijn. Dit betekent voor de dienstverlening dat het van groot belang is dat er wordt nagedacht over welke consulent bij welke cliënt past en hoe de expertise onder alle consulenten zo goed mogelijk kan worden benut ten gunste van de cliënten en het netwerk.

4.1.3. Expertiseopbouw en -onderhoud

Een belangrijke bouwsteen voor het kunnen uitvoeren van de sportbemiddelingstrajecten is de opbouw en het onderhoud van de benodigde expertise.

De meeste respondenten zijn het er over eens dat er bij henzelf een zeer duidelijk verschil is te merken in de mate van expertise ten tijde van indiensttreding tot aan dit onderzoek, waarbij het verschil vooral blijkt uit de verbreding van onderwerpen waarover zij zich een expert voelen en verdieping in de onderwerpen waarover zij al veel kennis beschikten. Het criterium voor expert zijn wordt geschetst als het kunnen koppelen van 1) kennis en ervaring over de aangeboden sport- en beweegmogelijkheden in de regio aan 2) kennis en ervaring over de doelgroep. Aangevuld met twee belangrijke competenties: 1) *“jezelf goed kennen”* (R4) en een hoge mate van zelfreflectie hebben ter bevordering van intervisie en 2) goed kunnen luisteren om *“de vraag achter de vraag”* (R2) te verifiëren. Ofwel: de wensen en behoeften van de cliënt goed in te kunnen schatten, aangezien de meeste cliënten dit door de beperking zelf niet goed kunnen.

Tabel 2 geeft een specificatie van expertisegebieden van SportMEE die door de respondenten zijn benoemd. Deze expertisegebieden sluiten zeer nauw aan bij de bemiddelingsvraagstukken, wat kennis en ervaring cruciaal maakt voor de sportconsulenten.

Tabel 2. Voorbeelden van expertisegebieden van SportMEE (interviewdata)

Voorbeelden van expertisegebieden van SportMEE
Het ondersteunen van mensen met een lichamelijke beperking en adviseren in bijkomende WMO-aanvragen voor prothesiologie, rolstoelen en andere hulpmiddelen;
Het consulteren van ouders/verzorgers/trainers/docenten in het aanleren van motorische en sociale vaardigheden bij kinderen met (on-gediagnosticeerde) gedragsproblematiek;
Het inzetten van sociale netwerk versterking ten behoeve van structurele sport- en beweegparticipatie bij volwassenen en ouderen met chronische ziekte die een grote kans hebben om in sociaal isolement te belanden;
Het creëren van een positieve sportervaring voor (jong)volwassenen met autismespectrumstoornis, ADHD en/of een licht verstandelijke beperking;
Het ondersteunen van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en het consulteren van de sport- of beweegaanbieder in gedragsverandering en de veranderende balans van belasting en belastbaarheid;
Het consulteren van ouders/verzorgers/trainers/docenten in het verhogen van de zwemveiligheid van mensen met alle eerder genoemde beperkingen;
Het indien gewenst includeren van mensen met alle eerder genoemde beperkingen in een reguliere sport- of bewegegroep.

De respondenten geven als verklaring van de opbouw van expertise en de mate waarin zij zich expert voelen dat er bij MEE RR veel aandacht wordt besteed aan het interne opleidingsaanbod en deskundigheidsbevordering. Ook intern collegiaal overleg, onder andere door middel van expertise commissies, blijkt een belangrijk component voor uitwisseling van kennis en ervaring(en). Dit komt overeen met de ambitie van MEE RR om *“nog verder door te groeien als expertorganisatie”* (R10), door al bestaande interne en externe initiatieven met betrekking tot deskundigheidsbevordering te (blijven) benutten. Dit betekent voor de dienstverlening van SportMEE dat consulenten kwaliteit kunnen (blijven) bieden en kunnen inspelen op eventuele veranderingen of verruiming in de doelgroep.

Een andere verklaring voor de expertise van de sportconsulenten, wordt gekoppeld aan de eerdere ervaringen en opgedane kennis via een vooropleiding. De vooropleiding van de respondenten varieert van de richting bewegingsagogie op MBO niveau, de HBO opleiding leraar lichamelijke opvoeding tot aan universitaire studies in het sociaal- en bewegingswetenschappelijk domein. Deze diverse achtergronden worden door de respondenten ervaren als een combinatie met positieve invloed op het werkplezier en de kwaliteit van de dienstverlening. Eén respondent gaf aan geen enkele sport- of gehandicaptenzorg gerelateerde vooropleiding te hebben genoten. Persoonlijke affiniteit met sport en de doelgroep en ervaringen opgedaan in de vrije tijd middels vrijwilligersfuncties op het gebied van aangepast sporten, variërend van skileraar tot fietsmaatje van iemand met een

beperking, blijken dan ook een belangrijke rol te spelen in het beoordelen van de mate van geschiktheid voor indiensttreding bij SportMEE.

De verschillende vormen en niveaus van kennis en ervaring die door de sportconsulenten zijn opgedaan in een vooropleiding, zijn niet volledig recht te trekken door interne scholingsaanbod van MEE RR. Dit betekent voor SportMEE dat niet elke sportconsulent overall expert in is, wat zowel een voordeel als een nadeel kan zijn. Aangezien de sportconsulenten in specifieke deel- en/of randgemeenten actief zijn, heeft dit enerzijds als mogelijke consequentie dat een cliënt niet door de meest geschikte sportconsulent wordt begeleid. Anderzijds is een voordeel van de bundeling aan verschillende expertisebronnen binnen SportMEE dat traject overstijgend veel gerichte kennis en ervaring onderling en met netwerkpartners kan worden uitgewisseld, bijvoorbeeld in netwerkoeverleggen, door intern collegiaal overleg en middels intervisie bijeenkomsten. Samenvattend betekent dit voor de dienstverlening dat er een balans moet worden bewaakt in de inzet van expertise voor overkoepelende vraagstukken en voor sportbemiddelingstrajecten met cliënten.

4.2. Deelvraag 2: De institutionele context

Deelvraag 2: In welke institutionele context bevindt SportMEE zich en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?

Uitgaande van het theoretisch kader kan de huidige institutionele context van SportMEE worden beschreven aan de hand van de directe en indirecte institutionele omgeving (zie ook: 2.3. *Institutionele context*).

4.2.1. Directe institutionele omgeving

Bevindingen met betrekking tot de directe institutionele omgeving kunnen worden verdeeld in drie categorieën. De eerste twee zijn de positie van SportMEE binnen MEE RR en de relatie van SportMEE tot MEE NL. De derde categorie betreft de ervaringen van de respondenten ten opzichte van samenwerkingspartners in de regio.

Figuur 3. Directe institutionele omgeving.

4.2.1.1. Positie van SportMEE binnen MEE RR

SportMEE begon in 2009 als een project binnen de afdeling Innovatie & Marketing. Destijds was de dienstverlening volledig nieuw. De doorontwikkeling heeft stapsgewijs plaatsgevonden onder het motto van “geleide groei” (R10): een langzame groei van de dienst in termen van het aantal medewerkers en het aantal bemiddelingstrajecten. Een verantwoordelijke medewerker vanuit het management zegt over deze doorontwikkeling:

R10: “Mijn standpunt is steeds geweest: geleide groei. Dus je kan wel roepen we gaan het nu verdubbelen of zoiets, maar ik heb dat nooit voor me gezien. En dat is misschien een beetje behoudend, maar ik ga liever van 2 naar 3 consultants, naar 4 consultants in het volgende jaar. Zodat je als expert organisatie kwaliteit kan blijven leveren. Ik heb er niks aan om iets te kunnen roepen en het dan niet waar te kunnen maken. Dat geeft ook maar meer werk. Dus wij hebben altijd het adagium gehad van geleide groei.”

Inmiddels zijn er na 11 jaar 9 sportconsultanten in dienst en wordt SportMEE door het management benoemd als “gewoon vaststaande dienstverlening”, “een integraal onderdeel van de dienstverlening” en “gewoon staande praktijk” (R10). Het team wordt in vergelijking met de andere groepen binnen de afdeling neergezet als “een substantieel team” (R11). Een verantwoordelijke medewerker vanuit het management hierover:

R11: “Het is een substantieel team en qua beleid en inhoud past het [de sportbemiddelingstrajecten] natuurlijk heel erg in de ambitie van mensen met een beperking levenslang en levensbreed ondersteunen op allerlei terreinen. Het idee is vooral dat mensen

grip hebben op hun eigen leven, dus niet in de zieligheidsstand door de beperking, maar juist te richten op: wat gaan we doen, hoe gaan we dat doen. Dat is relevant. En dat zit er in sport natuurlijk helemaal in. En daardoor gaan mensen meer bewegen en voelen ze zich weer wat meer betrokken. Dat raakt dan heel veel andere aspecten en is in die zin heel emanciperend. Dus qua onderwerp past het helemaal in het beleid van MEE en daarom stop ik er ook best veel tijd in."

De dienstverlening van SportMEE lijkt dus goed aan te sluiten bij de andere diensten die MEE RR aanbiedt. Toch is er in de uitvoering een wezenlijk verschil met andere diensten van MEE RR, zoals de wijkteammedewerkers en de schoolmaatschappelijk werkers. De Gemeente Rotterdam blijkt bij de wijkteammedewerkers namelijk veel meer aan micro- en meso-management te doen als het gaat om de regels en richtlijnen waar zij zich in de dagelijkse werkzaamheden aan dienen te houden, terwijl de sportconsulenten door de gemeentelijke ambtenaren slechts middels een tussenrapportage en eindrapportage worden beoordeeld op de behaalde resultaten. Ook de schoolmaatschappelijk werkers zitten meer vast aan de regels en richtlijnen, maar dan van de onderwijsinstelling waar zij aan zijn gekoppeld. Het verschil met SportMEE wordt nader toegelicht door een verantwoordelijke medewerker vanuit het management:

R10: "Sport is één van de onderdelen waarin we relatief eigenstandig kunnen opereren. We zijn wel bezig met subsidies en natuurlijk moet ik afspraken maken en accountgesprekken voeren, maar in vergelijking: als je in een wijkteam werkt, dan zit je ontzettend ingekaderd in hoe het allemaal moet. Terwijl: wij hebben gelukkig nu de positie met SportMEE dat we heel vrij zijn in onze werkwijze."

Dit betekent voor de werkwijze van SportMEE dat er door MEE RR zelf kan worden gekozen hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd en hier, in tegenstelling tot wijkteammedewerkers of school maatschappelijk werkers, volledige regie over is. Wat zich onder andere uit in de *gebiedsverdeling*: SportMEE bepaalt naar eigen inzicht in welke gebieden het verstandig is om meer of minder manuren in te zetten en met welke (potentiële) aanmelders en sport- en beweegaanbieders zij samen willen werken.

4.2.1.2. Relatie van SportMEE tot MEE NL

Sinds oktober 2019 is een afgevaardigde van SportMEE, naast de taken als sportconsulent in de regio Rotterdam Rijnmond, 8 uur in de week werkzaam voor MEE NL als projectleider Sportakkoord. De belangrijkste verantwoordelijkheid hierbij is het leiden van de samenwerking van MEE NL met organisaties als het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Vereniging van Sport en Gemeenten en NOC*NSF. De intreding bij MEE NL wordt door de respondenten gezien als een landelijke erkenning voor de expertise die regionaal door SportMEE is opgebouwd. Ook wordt aangegeven dat er wegens de dubbelfunctie MEE NL/SportMEE regionaal nu veel makkelijker en sneller kan worden ingespeeld op de landelijke beleidsontwikkelingen, zoals het tijdig indienen van een aanvraag voor de regeling combinatiefunctionarissen of aansluiten bij lokale gesprekken aan de hand van het Nationaal Sportakkoord. Deze verbeterde positie in het netwerk blijkt vooral te zorgen voor meer financiële zekerheid van SportMEE en meer invloed op beleid dat wordt gemaakt om sport- en bewegen voor mensen met een beperking te stimuleren, wat uiteindelijk ten goede komt aan de cliënten.

4.2.1.3. Samenwerkingspartners in de regio

Ervaringen met betrekking tot samenwerkingspartners in de regio Rotterdam Rijnmond zijn onder te verdelen in partijen die van belang zijn voor SportMEE op het gebied van het kunnen bekostigen van de dienstverlening en partijen die een rol spelen in de uitvoering van de werkzaamheden.

Samenwerkingspartners m.b.t. financiën

Ondanks het feit dat SportMEE zeer onafhankelijk is op het gebied van de uitvoering van haar werkzaamheden (zie: 4.2.1.1.), blijkt er als stichting in het sociale domein een zeer sterke afhankelijkheid op financieel gebied. SportMEE kan namelijk enkel bestaan door subsidieverstrekking van de Gemeente Rotterdam, 8 randgemeenten, 1 regionaal project en 2 landelijke buurtsportcoachregelingen. De grootte van de subsidiestroom heeft een directe impact op het aantal bemiddelingstrajecten dat kan worden uitgevoerd en dus het aantal cliënten dat kan worden geholpen. Het rondkrijgen van dit veelvoud aan regelingen blijkt voor het voortbestaan van SportMEE enorm van belang. Tegelijkertijd blijkt dit elk jaar weer erg veel tijd in beslag te nemen, wat ten koste gaat van het verder ontwikkelen van de dienstverlening en de kwaliteit die geleverd kan worden aan de cliënt. Een situatie die leidt tot frustratie onder de respondenten, omdat zij de dienstverlening beschouwen als *“werk waar blijvende behoefte aan is”* (R10).

R10: *“Om een team van 9 sportconsulenten draaiende te houden, zijn al die verschillende afspraken. Het is zeker de moeite waard, maar af en toe krijg je er helemaal een punthoofd van. En dat loopt natuurlijk door de tijd heen. Een soms moet je om überhaupt een dekkend tarief te krijgen gewoon strijd leveren. Het is een aanhoudende knokpartij.”*

Samenwerkingspartners m.b.t. uitvoerende taken

Binnen de sportbemiddelingstrajecten

De directe institutionele omgeving blijkt uit een veelvoud van actoren te bestaan, wat het onderhouden van contact met alle actoren lastig maakt, geven de respondenten aan. Zo zijn in de eerste deelvraag reeds de actoren genoemd die direct bij de bemiddelingstrajecten betrokken zijn, zoals: (potentiële) aanmelders, betrokkenen voor het regelen van randvoorwaarden als financiën en vervoer en de vele sport- en beweegaanbieders die de stad rijk is. Een sportconsulent over de actoren in het netwerk:

R3: *“Ja, nou sowieso de sportaanbieders uiteraard. De beweegaanbieders zoals we het tegenwoordig noemen. Ook de welzijnspartijen zitten daarin. Dus ook de zorgsectoren, dus een ASVZ zit daar in, een Humanitas zit daar in, een Middin zit daar in met verzorgingstehuizen, met hun bewegingsagogen die daar dingen aanbieden. Huisartsen waar je heel veel contact mee hebt. Praktijkondersteuners. Assistentes binnen de gezondheidscentra. Revalidatieartsen. Fysio's. De gemeente waar je heel veel contact mee hebt op beleidsniveau. Er zijn veel onderzoeken, omdat het vrij nieuw is, en het gaat alleen maar nieuwer worden door het corona virus. Dus je hebt ook contact met een onderzoeker, vanuit een hogeschool. Hogeschool Rotterdam, Leiden, Utrecht. Een keer met het Erasmus MC. Nou, nog een hoge pief vanuit gezond gewicht, van Rossum, waar je dan af en toe eens contact mee hebt. San Franciscus ziekenhuis waar je contact mee hebt., **Dus ja, je hebt eigenlijk met heel veel zorgsectoren en***

*poppetjes heb je te maken, waar je mee moet schakelen. Uhm, maar er zijn ook weer constant nieuwe ontwikkelingen, dus dan heb je weer de huisartsengroepen waar je contact mee hebt, de ketenzorg waar je constant mee in contact bent. Maar ook bijvoorbeeld schulden, of een stukje verslaving voor veel mensen waar je mee te maken hebt. Bewindvoerders. Dat eigenlijk. **Dus het netwerk is eigenlijk best wel groot op dat gebied, dus het is niet alleen een aanbieder, een cliënt of een huisarts.** Maar ook een stukje thuishulp die over de vloer komt waar je contact mee hebt. Of de thuiszorg waar je mee te maken hebt, die de mensen moeten verzorgen of verschonen. Of moeten wassen of aankleden. Ook daarmee heb je te maken, want die zijn betrokken bij de persoon. Dat is ook het sociale stukje in het netwerk, om de persoon heen, heb je misschien wel meer contact mee dan een ander.”*

Dit citaat geeft aan dat er een hele opsomming aan actoren van belang is in de werkzaamheden van SportMEE, meer nog dan door vele externen wordt verwacht als het gaat om ondersteuning bij het toe leiden naar structureel sporten en bewegen. Er blijkt bij externen vaak sprake van onwetendheid als het gaat om wat de sportconsulent allemaal doet en met wie daar contact voor nodig is. De omvang van de directe institutionele omgeving en de onwetendheid van externen over deze omgeving betekenen voor SportMEE een complex speelveld om vanuit te kunnen werken aan de bemiddelingstrajecten.

Overkoepelend aan de sportbemiddelingstrajecten

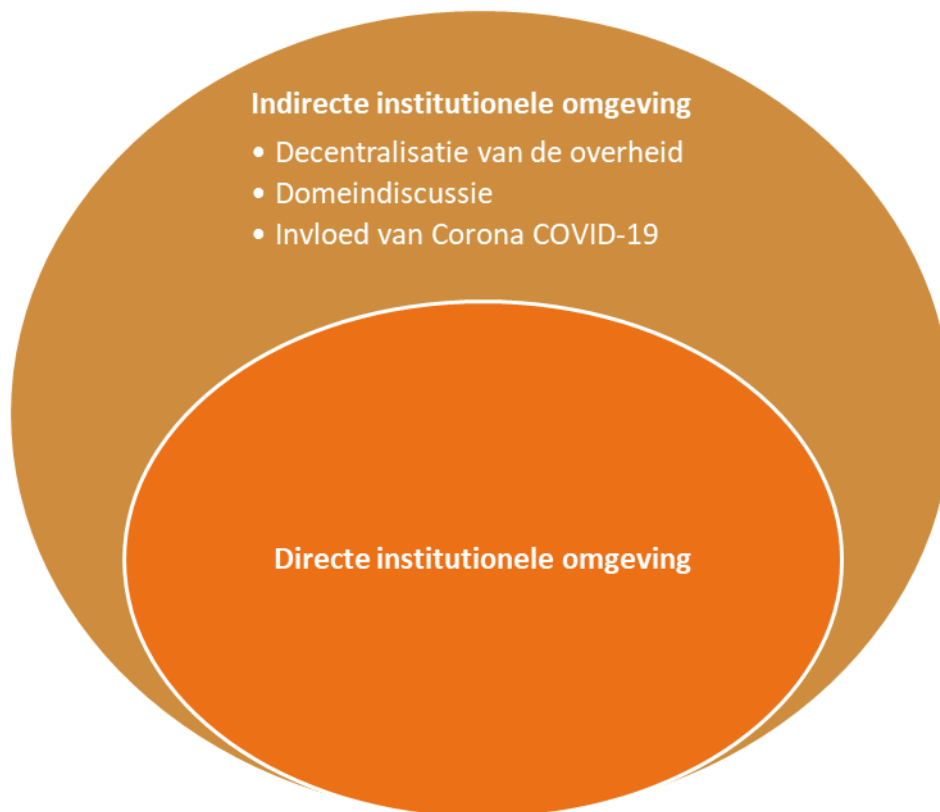
Overkoepelend aan de bemiddelingstrajecten zijn in de Gemeente Rotterdam nog twee belangrijke partijen te benoemen gericht op sport en bewegen, te weten Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam. Beide zijn in grote mate afhankelijk van gemeentegelden en kenmerken zich door een veel groter aantal medewerkers dan MEE RR. Rotterdam Sportsupport richt zich op het ondersteunen van Rotterdamse sportverenigingen. Sportbedrijf Rotterdam is verantwoordelijk voor de exploitatie, het onderhoud en de ondersteuning van vele sportvoorzieningen als sporthallen en zwembaden. Beide dragen bij aan het geven van invulling aan de sportprogrammering in de stad.

Afgevaardigden van de Gemeente Rotterdam, Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam komen met sportconsulenten van SportMEE samen in de zogenoemde “sporttafels” en “sport in het jeugdnetwerk” (R2), waar per Rotterdamse deelgemeente lopende ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen worden besproken. De respondenten geven aan dat de rol van SportMEE bij deze overleggen is om in de gaten te houden dat ontwikkelingen over aangepast en inclusief sporten voldoende worden gedeeld en dat er bij nieuwe of bestaande initiatieven voldoende aandacht is voor participatie van mensen met een beperking. De overleggen blijken niet in alle deelgemeenten even actief. Ook wordt er een kritische reflectie gegeven op de mate waarin sommige individuele medewerkers Gemeente Rotterdam, Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam open staan voor aangepast en inclusief sporten. Zie hiervoor 4.3. over de bijdrage van SportMEE aan inclusiviteit.

4.2.2. Indirecte institutionele omgeving

De indirecte institutionele omgeving van SportMEE kan worden beschreven aan de hand van drie belangrijke ontwikkelingen die in het afgelopen decennium hebben plaatsgevonden of nog steeds plaatsvinden. Ten eerste de invloed van de decentralisatie van de overheid op de manier waarop de werkzaamheden van SportMEE en MEE RR ingericht dienen te worden. Ten

tweede de terugkerende discussie over het domein waarin sport en bewegen voor mensen met een beperking geplaatst dient te worden en daarmee ook welke afdeling binnen een gemeente verantwoordelijk is voor het maken van beleid en het verstrekken van subsidie. Ten derde de meest recente ontwikkeling, namelijk de invloed van de situatie rondom het Corona COVID-19 virus op SportMEE.

Figuur 4. Indirecte institutionele omgeving.

4.2.2.1. Invloed decentralisatie van de overheid

Zoals beschreven in hoofdstuk 1 heeft de overheid in 2014 een decentralisatie doorgevoerd met betrekking tot de subsidiestroom voor organisaties in het sociaal domein. Dit heeft impact gehad op de MEE organisaties in heel Nederland, waaronder MEE Rotterdam Rijnmond. Deze impact geldt tevens voor de dienstverlening op het gebied van sport- en vrijetijdsbestedingen, met twee belangrijke gevolgen. Ten eerste blijkt dat bij de transitie naar een cyclus van aanbestedingen die door de decentralisatie is ontstaan de financiële zekerheid van SportMEE snel afnam:

R9: *“Dat [de decentralisatie] is een hele overgang, waardoor wij op een gegeven moment bij elkaar zaten met de toenmalig directeur [van MEE RR] van: jongens, ja, ik zou heel graag goed nieuws vertellen, maar ik weet niet of we hier in mei allemaal nog bij elkaar zitten...of dat wij dus niet gewonnen hebben en dat wij dus allemaal op straat staan.”*

De werkzaamheden konden uiteindelijk worden voortgezet door het winnen van de aanbesteding. Wel blijkt dat sportconsulenten zich na de decentralisatie minder gewaardeerd voelen door een afname van doorgroeimogelijkheden in het salaris, al zien de respondenten

wel in dat dit vanuit MEE RR een noodzakelijke maatregel is geweest om de dienstverlening te behouden. Een aantal respondenten geven aan dat deze geringe doorgroeimogelijkheden een mogelijke reden kunnen zijn om een andere werkgever te zoeken, ondanks dat de voorkeur uitgaat van een dienstverband bij SportMEE. Een sportconsulent die zowel voor als na de decentralisatie in dienst was van MEE RR over het spanningsveld waardoor de doorgroeimogelijkheden zijn geslonken:

R9: *“De hele transitie met de wijkteams, die hele herorganisatie, daar zijn sommige MEE’s echt wel in geslonken. En MEE Zeeland bestaat zelfs niet meer, die heeft het niet gered. En MEE Rotterdam Rijnmond is dus wel goed erdoorheen gekomen, maar wel tegen een lager inkooptarief. Wat zich natuurlijk uit in onze lonen.”*

R10: *“Wij hadden AWBZ financiering en toen hield dat op te bestaan in 2014, toen er gedecentraliseerd werd. Toen moesten we zorgen dat we ingekocht werden door de gemeenten, zowel in Rotterdam als in de randgemeenten. Dat was veel werk om te zorgen dat we ingekocht werden en nu zit het in de staande subsidiestromen verwerkt. En moet je elk jaar actie ondernemen om weer subsidies aan te vragen en vooral te verantwoorden.”*

De decentralisatie brengt dus nog steeds een druk met zich mee, vooral voor de verantwoordelijken in het management van MEE RR. Zij dienen elk jaar veel werk te steken in het aantonen van de waarde en de noodzaak van de dienstverlening van SportMEE voor de regio Rotterdam Rijnmond, wat ten koste gaat aan verdere ontwikkelingen van de dienstverlening in termen van kwaliteit (hoge slagingspercentages en een hoge cliënt- en klanttevredenheid) en kwantiteit (meer aanmeldingen kunnen verwerken, meer doelgroepen kunnen bedienen). De wens heerst dan ook onder de respondenten om de verantwoording meerjarig te maken. Dit zou uiteindelijk minder verantwoording en meer ondersteuning voor cliënten kunnen betekenen.

4.2.2.2. Discussie domein indeling sport voor mensen met een beperking

De indirecte institutionele omgeving van SportMEE wordt tevens gekenmerkt door de jarenlange discussie over het domein waarin sport en bewegen voor mensen met een beperking dient te worden ingedeeld. MEE wordt door de respondenten beschreven als een *“stichting in het sociale domein”* (R10). En daar is zeker niet alles mee gezegd. Er wordt namelijk aangegeven dat er verwarring heerst bij de lokale overheid over de plaatsing van de dienstverlening rondom sport en bewegen binnen MEE. Zo is er sprake van een duidelijke verbinding met zowel sport, gehandicaptenzorg en gezondheidszorg als met sociaalmaatschappelijke werk. SportMEE wordt bij het indienen van subsidieplannen regelmatig van de ene gemeentelijke afdeling naar de andere gestuurd, bijvoorbeeld als het gaat om een afgewezen subsidieaanvraag bij de afdeling welzijn:

R1: *“Het is heel lastig want welzijn zit in een andere kolom dan sport. En wij worden echt gezien als sport en veel minder als welzijn. Terwijl ik vind dat die twee onlosmakelijk zijn. Want het gaat om het welzijn, het welbevinden van de cliënt en het middel is de sport. En ja, het is ook het doel, sport. Maar uiteindelijk gaat het om een gezondere leefstijl en betere structuur en doordat je beweegt misschien beter concentreren op school of meer sociale contacten waardoor andere dingen opgepakt kunnen worden.”*

Deze domein discussie heeft tot gevolg dat het aanvragen en rondkrijgen van subsidies die noodzakelijk zijn voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden als ingewikkeld en tijdrovend proces worden ervaren. Er is volgens de respondenten meer flexibiliteit en samenwerking tussen overheidsambtenaren nodig om dit probleem te verminderen, gezien het momenteel vaak lijkt te ontbreken aan kennis van een ambtenaar van de ene afdeling over de werkzaamheden en bevoegdheden van een ambtenaar van een andere afdeling, en andersom. Wel is het zo dat het subsidieproces bij de randgemeenten al veel makkelijker lijkt te gaan, dan binnen de complexere context van de Gemeente Rotterdam. Een uitleg van een verantwoordelijke medewerker vanuit het management hierover:

R11: "Rotterdam is wel heel groot als gemeente. Dus als iets niet in het hokje van één iemand past... Dus je hebt de interne bureaucratie, de afdelingen en de eigen taken en doelstellingen. Vaak ook politiek-bestuurlijk ligt dat dan anders. Het is even zoeken en dan probeer je de verschillende afdelingen soms ook aan elkaar te koppelen en die enthousiast te krijgen. Bij kleinere gemeenten is dat makkelijker. Daar is vaak één ambtenaar en die is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor sport en de kinderopvang en de WMO, dus ja dan heb je dezelfde persoon."

Uit dit citaat blijkt dat de domein discussie dus in veel grotere mate speelt in grotere gemeenten, wat het aanvragen van subsidies in grotere gemeenten lastiger maakt terwijl de noodzaak voor SportMEE om subsidie toegewezen te krijgen er niet minder om wordt voor SportMEE. Deze ambtelijke problematiek betekent voor SportMEE dat het voortbestaan en het verder ontwikkelen van de dienstverlening wordt bemoeilijkt.

4.2.2.3. Invloed van situatie Corona COVID-19 virus

Tot slot kenmerkt de indirecte institutionele omgeving zich door de ingrijpende situatie rondom het Corona COVID-19 virus en de bijbehorende overheidsmaatregelen. De invloed die deze epidemie heeft op SportMEE uit zich vooral in de sportbemiddelingstrajecten met cliënten en het contact met sport- en beweegaanbieders. Daar waar netwerkactiviteiten gemakkelijker online doorgang vinden, blijkt contact met cliënten en sport- en beweegaanbieders onderhouden in veel mindere mate mogelijk en nog steeds even noodzakelijk. De huisbezoeken zijn bijvoorbeeld enkel in zeer uitzonderlijke gevallen toegestaan, terwijl al eerder in dit onderzoek naar voren is gekomen dat een goed en diepgaand intakegesprek cruciaal is voor het verdere verloop van het bemiddelingstraject. Als alternatief wordt er door een enkele consultant geëxperimenteerd met andere mogelijkheden, maar dat blijkt niet zonder risico voor de cliënt te zijn:

R8: "Je kan niet makkelijk een intake doen, niet makkelijk mee op sportbezoek. Ja, weetje, je moet gewoon een goede intake hebben. Vorige week had ik een intake met iemand met een videotelefoon. Ik zag alleen maar zijn mond en dan moet je duidelijk maken van joh ik wil je gezicht zien, want ik vind het belangrijk hoe iemand praat, hoe iemand contact maakt en dat soort zaken. En soms kan je ook wel op je gevoel af gaan en met de begeleiding praten en dan in plaats van een sportintake gaan we gewoon een proefles ergens doen. Dan kan ik ook zien hoe iemand beweegt, hoe iemand reageert. Maar dan kan je ook flink de plank mislaan en iemand mee beschadigen. Dat wil je juist niet, want het is een kwetsbare doelgroep en bij de ene kan je wel wat meer proberen en bij de ander totaal niet. Dus het is echt erg uitkijken daarmee."

Meer inzichten hebben de respondenten op dit moment nog niet over de invloed van de overheidsmaatregelen op die dienstverlening. Wel komt naar voren dat vooral in situaties waarin het niet duidelijk is of een cliënt de intensiteit van de sport- of beweegactiviteit aan kan en/of er kans is op overprikkeling, er via intern collegiaal overleg en in contact met regionale en landelijke beleidsbepalers (waaronder MEE NL, NOC*NSF, Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam) verder wordt onderzocht naar alternatieve mogelijkheden om de bemiddeling en sportplaatsing veilig en van hoge kwaliteit te houden. Gezien de actualiteit van de Corona COVID-19 virus situatie kunnen de respondenten nog geen verdere uitspraken doen over de impact van de maatregelen voor de nabije en verder gelegen toekomst.

4.3. Deelvraag 3: Bijdrage aan inclusiviteit

Deelvraag 3: Op welke manier draagt SportMEE bij aan inclusiviteit op het gebied van sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking en welke betekenis wordt hier door interne betrokkenen aan gegeven?

Definitie van inclusie en afwegingen bij inclusie van cliënt

Om te beginnen vinden de respondenten dat iedereen geïncludeerd kan worden in de context van sport- en bewegen: *“sport en bewegen is voor iedereen”*. Zij zien een bemiddelingstraject als succesvol als iemand structureel gaat sporten en bewegen, onafhankelijk van in welke setting deze beweegactiviteiten plaatsvinden. Maatwerk zal aantonen wat voor de cliënt de beste optie is. Een slogan die hier door de respondenten bij wordt genoemd, is: *“normaal wat normaal kan, speciaal wat speciaal moet”*. In alle gevallen wordt in het bemiddelingstraject eerst onderzocht wat de mogelijkheden zouden kunnen zijn voor inclusie in een reguliere groep. Dit wordt dan mogelijk gemaakt door consultatie van de sportconsulent aan de sport- of beweegaanbieder en duidelijke afspraken met de cliënt en ouders/verzorgers/derden. Een volgende stap is inclusie binnen een reguliere club/praktijk/vereniging, maar wel in een separate groep voor mensen met een (vergelijkbare) beperking. Een derde optie die wordt aangegeven is inclusie binnen een club/praktijk/vereniging enkel bedoeld voor mensen met een beperking. De betekenis die door de respondenten aan deze drie niveaus wordt gegeven, kent een gelaagdheid, waarbij laag 2 wordt uitgelegd als:

R2: “Dus ja, dan [om medische redenen die de bovenhand voeren] ga ik toch de stap zetten naar medisch fitness. En daar [bij de fysiotherapiepraktijk] komen ook mensen zonder beperking, dus in die zin ontmoet je elkaar toch, maar dat vind ik wel een voorbeeld van iets minder inclusief dan dat je gewoon zoals iedereen in je straatje lekker naar de sportschool kan gaan. Ja. En dan is dat [medisch versus zo inclusief mogelijk] dus de afweging.”

De sportconsulenten spreken ambities uit om de meest inclusieve manier van sporten en bewegen voor een cliënt te onderzoeken, maar dit mag niet ten koste gaan van de gezondheid of het welzijn van de cliënt. De grens tussen inclusie in een reguliere groep of toch de keuze voor een speciale groep, blijkt dan ook vooral te zitten in de mogelijk schadelijke effecten die sporten in een groep waar teveel van de cliënt wordt gevraagd teweeg kunnen brengen, bijvoorbeeld een verminderd zelfvertrouwen en -acceptatie of overbelasting van fysieke mogelijkheden. De sportconsulenten geven aan in enkele gevallen gegronde redenen te hebben om niet tot inclusie in een reguliere groep over te gaan. Desalniettemin, hebben

ouders/verzorgers nog vaak moeite met dit advies van de consultant, wegens het hebben van schaamte, te hoge verwachtingen en/of onvoldoende kennis over de beperking en bijkomende behoeften van hun kind. Een sportconsultant over de betekenis van inclusie en hoe dit zich uit in de praktijk:

R2: *“Ik tref over het algemeen, als het gaat om kinderen, ouders die zelf graag willen dat hun kind gaat sporten. Dan is meer het gesprek van wat is het meest handig: ga je dan aangepast sporten of inclusief sporten. Er zijn een heleboel ouders bij die denken, zeker als hun kind op een cluster school zit, dan zal die wel in een G-team moeten of zoiets. En dan is het nog wel eens verassend dat het ergens anders regulier misschien mogelijk is. Helemaal als het dan ook positief uitpakt. En andersom heb ik ook wel eens gesprekken met ouders die denken dat hun kind, weet ik veel, regulier in de D1 kan mee gaan voetballen, terwijl je uiteindelijk toch in een aangepast voetbalteam uitkomt. En die zijn vaak wat ingewikkelder, want dan moet je echt gaan staan voor: maar luister je wilt dat je kind een positieve ervaring gaat opdoen met sporten en dat gaat juist bijdragen aan de ontwikkeling en het zelfvertrouwen, en stel dat we hem koste wat kost ergens neer gaan zetten waar hij het niet naar de zin gaat hebben, geen positieve ervaringen gaat opdoen, ja wat bereik je dan he. Even in een notendop. Die zijn wel heel interessant, maar die vind ik ook wel lastig soms, ja.”*

De gelaagde definitie die wordt toegekend aan inclusie en de afwegingen die bij het includeren van cliënten worden gemaakt, betekenen voor de dienstverlening van SportMEE dat er nooit een pasklaar antwoord beschikbaar is en maatwerk essentieel blijkt. Dit bevestigt de eerdere uitspraak dat *sportadvies voor mensen met een beperking niet in een blauwdruk past*. De optie om alle mensen met een beperking naar dezelfde vereniging te laten gaan en op een separate manier met elkaar te laten sporten, zou in vergelijking met de huidige werkwijze veel werk uit handen kunnen nemen van SportMEE. De betekenis die respondenten geven aan inclusief sporten en bewegen is daarentegen dusdanig groot door de positieve effecten op inclusie in andere ruimten (Puwar, 2004) van de samenleving, dat deze laatste situatie voor hen geen optie is.

Inclusiegedachte bij sport- en beweegaanbieders

Bij sport- en beweegaanbieders waar een sportconsultant al langer mee samenwerkt en over de jaren heen al meerdere cliënten heeft geplaatst, lukt het inpassen van een cliënt in een reguliere groep beter dan bij aanbieders waar deze samenwerking nog niet mee heeft plaatsgevonden:

R1: *“Ik merk wel dat trainers er eerder open voor staan [om mensen met beperking in een reguliere groep te laten meedoen], maar dat is misschien ook wel door de ervaring die ze hebben inmiddels met onze cliënten. En onze ondersteuning, waardoor ze eerder geneigd zijn om een kind een proefperiode mee te laten trainen.”*

De sportconsultanten zijn het erover eens dat steeds meer aanbieders de inclusieve gedachte proberen te implementeren en dat dit ook steeds meer positieve ervaringen oplevert. Dit geeft aan dat de consultatie binnen de dienstverlening werkt, waardoor in de toekomst wellicht meer en makkelijker cliënten kunnen worden geplaatst bij dergelijke aanbieders.

Inclusiegedachte bij netwerkpartners

Een kritische noot die wordt gegeven bij deze ontwikkeling naar meer inclusie, is dat sommige individuele medewerkers van de overkoepelende netwerkpartners als voorgaand genoemde gemeenten, Sportbedrijf Rotterdam en Rotterdam Sportsupport juist nog erg veel moeite blijken te hebben om mensen met een beperking te verwelkomen bij evenementen en projecten die in de regio plaatsvinden. Twee concrete voorbeelden:

R9: *“Ook in Rotterdam worden kinderen of mensen met een beperking toch nog wel eens vergeten. Bijvoorbeeld, wat krijgen we, een Zomercampus010, waarin letterlijk gesteld wordt dat dit niet voor kinderen met een beperking is. Ja, dat druist toch echt in tegen de inclusievisie van Rotterdam. Dat kan niet.”*

R2: *“In Rotterdam-Zuid was het [aanbod komen van aangepast en inclusief sporten] veel afhankelijker van de persoon voor je neus, of die er wel of niet oren naar had om te praten over aangepast of inclusief sporten. Ja, ik kan het niet benoemen, maar er waren medewerkers bij die het links lieten liggen, ondanks dat ze er echt wel van wisten. En ondanks dat we echt wel aan dezelfde tafel zaten. En dat is nu in Prins Alexanderpolder heel anders: nu is het [aangepast en inclusief sporten] gewoon één van de onderdelen en komt dat gewoon iedere keer terug. Zowel bij de sporttafel als bij sport in het jeugdnetwerk”*

De sportconsulent van de eerste quote geeft een duidelijke grens aan: sociale uitsluiting van kinderen met een beperking, dat kan niet. Tenzij er alternatieve activiteiten worden geboden die beter aansluiten bij de behoeften en wensen van de kinderen, moet er op zijn minst de mogelijkheid zijn om regulier mee te doen, is de stelling die de respondent vervolgens aanneemt. De tweede quote geeft weer hoe een sportconsulent werkzaam in meerdere gebieden individuele verschillen opmerkt. Dit is misschien nog wel kwalijker dan de situatie uit de eerste quote, omdat de uitsluiting veel structurele van aard lijkt en zelf ingebed kan raken in beleidsdocumenten. Het wordt door de respondenten dan ook als de taak van SportMEE gezien om op te treden bij het signaleren van dergelijke situaties. Om dit te kunnen doen, is het wel van belang dat zij de achtergrond te weten komen wat maakt dat sociale uitsluiting op de loer ligt. Hoe het kan dat er binnen de drie grote organisaties zoveel verschil is in de affiniteit die individuele medewerkers hebben met aangepast en inclusief sporten, is bij de respondenten niet bekend. Dit betekent voor de dienstverlening van SportMEE dat er veel tijd kan gaan zitten in het achterhalen en bespreekbaar maken van motieven om mensen met een beperking wel of niet te laten includeren, wat ten koste gaat van de tijd die kan worden besteed aan het uitvoeren van bemiddelingstrajecten.

Hoofdstuk 5. Analyse

In dit hoofdstuk wordt een koppeling gemaakt van de data uit hoofdstuk 4 met het theoretisch kader en relevante literatuur uit hoofdstuk 2. Eerder is beschreven hoe de theoretische perspectieven van Weick (1995), Puwar (2004) en Furusten (2013) in elkaars verlengde kunnen worden toegepast om de data te analyseren. Betekenisgeving kan, zoals beschreven in hoofdstuk 2, worden gekenmerkt door zeven eigenschappen, kort weergegeven door de kernbegrippen: identiteitsconstructie, retrospectief, zinvolle omgeving, sociaal, voortdurend proces, referentiepunten en gedreven door plausibiliteit (Weick, 1995). Een koppeling met de theorie van Puwar (2004) kan worden gemaakt aan de hand van de betekenis die aan een lichaam wordt toegekend in een specifieke ruimte (Puwar, 2004). De omgeving van SportMEE kent allerlei ruimten, in kaart gebracht door het institutionele model van Furusten (2013), waarna processen van betekenisgeving in de directe en indirecte institutionele omgeving kunnen worden geanalyseerd. De lagen van de institutionele context zijn voor de duidelijkheid in hoofdstuk 4 reeds gekoppeld aan de data, zie 4.2. Deelvraag 2: De institutionele context.

Idealen en betekenisgeving

Om te beginnen blijkt uit de drijfveren van respondenten om werkzaam te zijn bij SportMEE dat er sprake is van een sterke *identificatie* met de dienstverlening van SportMEE en de doelgroep mensen met een beperking. Een ideële motivatie om iedereen in de samenleving te includeren voert de boventoon en heeft een grote invloed op de betekenis die de respondenten toekennen aan de dienstverlening en de institutionele omgeving van SportMEE. De respondenten hebben veelal eerdere ervaringen opgedaan met mensen met een beperking in de persoonlijke levenssfeer en/of hiermee te maken gehad tijdens de vooropleiding. De invloed van deze eerdere ervaringen zorgt ervoor dat de respondenten een positieve betekenis toekennen aan sport en bewegen voor mensen met een beperking, duidend op de *retrospectiviteit* van betekenisgeving. Deze positieve betekenis wordt verder versterkt door *sociale interactie* tussen de interne betrokkenen van SportMEE, waardoor binnen de *zinvolle omgeving* een *plausibel beeld* van de werkelijkheid wordt gecreëerd.

Positieve betekenis door sportbemiddelingstrajecten

Dit beeld vormt de basis van het *referentiekader* waarmee de sportconsulenten te werk gaan tijdens de sportbemiddelingstrajecten. Naast de positieve betekenis die wordt toegekend aan sport en bewegen voor mensen met een beperking zijn de sportconsulenten zich bewust van de negatieve benadering die anderen kunnen hebben. Mensen met een beperking worden nog altijd in vele *ruimten* als een *space invader* ervaren, waarbij de sportconsulent een rol inneemt bij het verminderen van deze gevoelens van *space invader*. Gezien de betekenis die aan een lichaam wordt toegekend kan verschillen per lichaam en per ruimte, kenmerkt de werkwijze zich per traject door een zeer persoonlijke inslag waarin huisbezoeken en maatwerk erg van belang zijn. Op deze manier kunnen de sportconsulenten invloed uitoefenen op de mate waarin cliënten, ouders/verzorgers en/of derden zich verbonden voelen met de positieve aspecten van sport en bewegen en dus in hoeverre zij zichzelf en anderen *identificeren* met sport en bewegen. Deze manier van werken stelt de sportconsulenten in staat om de betekenis die cliënten, ouders/verzorgers en derden geven aan sport en bewegen voor mensen met een beperking op een positieve manier te beïnvloeden. Door vervolgens te zorgen voor een aantal positieve ervaringen met sport en bewegen, wordt dit effect verder versterkt. Zo hebben alle bemiddelingstrajecten die SportMEE de afgelopen 11 jaar heeft

uitgevoerd bij elkaar opgeteld al vele wegen vrijgemaakt voor mensen met een beperking om te gaan sporten en bewegen. Op een vergelijkbare manier als bij de cliënten, door maatwerk en intensief persoonlijk contact, wordt ook bij sport- en beweegaanbieders invloed uitgeoefend op de betekenis die zij toekennen aan sport en bewegen voor mensen met een beperking. Het opdoen van positieve ervaringen met cliënten en sportconsulenten van SportMEE maakt het voor aanbieders makkelijker om doelgroepen te includeren, waar zij eerst niet voor open stonden of geen kennis van hadden.

Invloed van maatschappelijke bewegingen

Effectief en gebalanceerd met de beschikbare werktijd omgaan is een grote uitdaging gebleken voor de sportconsulenten. Ten eerste is er de spagaat tussen contact met (potentiële) aanmelders en contact gericht op cliënten. Maar ook de spagaat tussen contact met overkoepelende netwerkpartners en contact gericht op cliënten is een uitdaging gebleken. De druk die enkele respondenten ervaren om het contact met het veelvoud aan actoren te onderhouden is groot. Meer financiële middelen (subsidies) om meer sportconsulenten in dienst te laten treden zou een verlaging van deze druk betekenen en een verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening. Ook beïnvloedt dit het aantal mensen met een beperking dat in de regio kan worden ondersteund positief. De maatschappelijke bewegingen uit de indirecte institutionele context als de decentralisatie van de overheid en de domein discussie met betrekking tot sport en bewegen voor mensen met een beperking maken het SportMEE lastig om tot deze verbeteringen te komen. De nadruk op inclusief sporten en bewegen in het Nationaal Sportakkoord (Ministerie van VSW, 2018) kan in termen van Furusten (2013) worden gezien als een maatschappelijke beweging die zich aan het vormen is. Al kan het een aantal jaren duren voordat de inhoudelijke boodschap van dit akkoord dusdanig in beleidsstukken is geïmplementeerd dat er positieve veranderingen voor SportMEE in de regio Rotterdam Rijnmond te ontdekken zijn, zoals een verbeterde samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen bij het aanvragen van subsidies en meerjarige verantwoording van subsidies.

De heersende norm bij overkoepelende netwerkpartners

In het theoretisch kader is gesteld dat het voor de bewerkstelling van inclusie nodig is dat mensen met een beperking worden gezien als een natuurlijke variatie in plaats van te afwijkend om deel te mogen nemen aan sport- en beweegactiviteiten (de Ruijter, 2011). Door een actieve houding (van Impelen, 2016) aan te nemen, draagt SportMEE bij aan het terugdringen van sociale uitsluiting en het bevorderen van sociale insluiting. Om dit te bewerkstelligen is het nodig. Toch is uit de data gebleken dat niet in alle lagen van de directe institutionele omgeving de actieve houding heeft bijgedragen tot een verandering van de *heersende norm*. In samenwerking met overkoepelende organisaties als gemeenten, Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam blijkt de inclusiegedachte nog niet volledig wordt gedragen. In termen van Furusten (2013) is aan het licht gekomen dat in deze *institutionele laag* de invloeden van *maatschappelijke bewegingen* die in opkomst zijn, nog niet volledig zijn *geinstitutionaliseerd*. Gezien betekenisgeving een *voortdurend proces* is, kan de betekenis die deze actoren geven aan sociale inclusie voor mensen met een beperking in de *ruimte* van sport en bewegen met de tijd veranderen. SportMEE kan hieraan bijdragen door de desbetreffende actoren in aanmerking te laten komen met voorbeelden van inclusie ter bevordering van het opdoen van *positieve ervaringen* en met verhalen van mensen met een beperking waarin mensen zonder een beperking zich kunnen herkennen ter bevordering van

het *identificatieproces*. Het bevorderen van de inclusiegedachte binnen deze actoren kan er uiteindelijk voor zorgen dat de dienstverlening van SportMEE nog meer wordt ondersteund en uitgedragen door deze actoren, met tot gevolg dat er meer mensen met een beperking kunnen worden ondersteund in de toeleiding naar structureel sporten en bewegen. Hoe meer mensen met een beperking zichtbaar zijn binnen de *ruimte* van sport en bewegen, hoe positiever de betekenis kan worden beïnvloed: een opwaartse spiraal.

Streven naar inclusie voor iedereen

Hier komt bij dat het uit de data blijkt dat sociale uitsluiting voor de respondenten überhaupt geen aanvaardbare situatie is. De betekenis die respondenten geven aan inclusief sporten en bewegen is groot, wegens de positieve effecten die voor mensen met een beperking overdraagbaar zijn naar andere *ruimten* van de samenleving. De afweging die wordt gemaakt in termen van het spectrum van inclusiviteit, die door SportMEE wordt gedefinieerd als drie mogelijke opties of lagen, neigt vaker naar volledige of gedeeltelijke inclusie in plaats van segregatie in een sportomgeving die enkel is ingericht voor mensen met een beperking zonder verdere ontmoeting met mensen zonder beperking. Dat SportMEE er in veel gevallen in slaagt om een vorm van inclusie te bewerkstelligen in de sportbemiddelingstrajecten lijkt aan te tonen dat de *institutionele context* van de regio Rotterdam Rijnmond zich, ondanks de bevindingen met betrekking tot overkoepelende netwerkpartners, in de basis leent voor het implementeren van inclusief sporten en bewegen. Dit biedt mogelijkheden voor andere doelgroepen die momenteel nog niet door SportMEE ondersteunt worden, maar waar bij de respondenten wel vanuit ideële motivatie wel interesse in is.

Hoofdstuk 6. Conclusie en Discussie

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: *Welke betekenis geven interne betrokkenen aan SportMEE Rotterdam Rijnmond?* In dit hoofdstuk wordt een antwoord gegeven op de onderzoeksvraag aan de hand van de bevindingen die voort zijn gekomen uit de deelvragen. Ook wordt in dit hoofdstuk een theoretische reflectie op de resultaten gegeven. Evenals de beperkingen of implicaties van het onderzoek, aanbevelingen voor vervolgonderzoek en beleidsaanbevelingen.

6.1. Conclusie

Ten eerste blijkt uit de data dat de betekenis die door interne betrokkenen wordt gegeven aan SportMEE vooral samenhangt met de ideële motivatie die de respondenten benoemen om in dienst te willen zijn bij SportMEE. Het ideaal van inclusie van iedereen zorgt ervoor dat de sportconsulenten ver willen gaan om sport en bewegen voor mensen met een beperking mogelijk te maken, voornamelijk via de sportbemiddelingstrajecten met cliënten, wat kan leiden tot spanningsvelden en het opzoeken van grenzen van regelgeving. De respondenten zijn van mening dat sportadvies voor mensen met een beperking niet in een blauwdruk past, wat voor de dienstverlening betekent dat er wordt gericht op maatwerk en persoonlijk contact via huisbezoeken, wat onderscheidend is aan andere organisaties. Expertiseopbouw en -onderhoud wordt als bouwsteen gezien om de sportbemiddelingstrajecten zo succesvol mogelijk uit te kunnen voeren. SportMEE als volwaardig onderdeel van expertiseorganisatie MEE RR maakt hierbij gebruik van het interne scholingsaanbod van MEE RR om de ervaring en expertise van de sportconsulenten zo optimaal mogelijk te benutten en te ontwikkelen.

Ten tweede is de institutionele context van SportMEE succesvol in kaart gebracht, waaruit is gebleken dat de directe institutionele omgeving zich allereerst kenmerkt door een veelvoud aan actoren met als gevolg dat de sportconsulenten voor een effectiviteitsprobleem staan als het gaat om tijdsbesteding aan het netwerk versus aan bemiddelingstrajecten met cliënten. De directe institutionele omgeving kenmerkt zich tevens door samenwerking met overkoepelende netwerkpartners als gemeenten, Rotterdam Sportsupport en Rotterdam Sportbedrijf, waarbij SportMEE hard moet werken om de wensen en behoeften van mensen met een beperking voldoende aan het licht te laten komen. Ook zijn er vele subsidieafspraken, vooral met gemeenten, die een hoge administratieve last met zich meebrengen voor het management van SportMEE. Dit hangt samen met twee onderdelen van de indirecte institutionele omgeving, namelijk de invoering van de decentralisatie van de overheid en de domein discussie. De indirecte institutionele omgeving bestaat tevens uit de invloed van de Corona COVID-19 situatie, waarvan de invloed ten tijde van dit onderzoek nog niet voldoende bekend is geworden.

Ten derde is aan het licht gekomen hoe SportMEE bijdraagt aan inclusiviteit door de bemiddelingstrajecten, in contact met sport- en beweegaanbieders en in contact met overkoepelende netwerkpartners door al vele jaren positieve ervaringen te creëren met het thema sporten en bewegen voor mensen met een beperking via maatwerk, intensief contact en consultatie. Dit draagt bij aan het creëren van een positieve betekenis aan sport en bewegen van mensen met een beperking, wat ten grondslag ligt aan verdere inclusie. De aandacht voor inclusief sporten en bewegen in het Nationaal Sportakkoord (Ministerie van VWS, 2018) draagt bij aan verdere beleidsimplementatie van dit gedachtengoed in de regio

Rotterdam Rijnmond en daarmee aan de doorontwikkeling van SportMEE in termen van het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening en het includeren van meer doelgroepen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte. Meer financiële middelen en het aanstellen van meer sportconsulenten is nodig om ook op langere termijn de groeiende behoefte aan sport en bewegen van mensen met een beperking in de regio op kwalitatieve wijze te kunnen blijven bedienen.

6.2. Discussie

Een brede invalshoek

De conclusies van dit onderzoek dragen bij aan inzichten die kunnen zorgen voor het verhogen van de sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking. Er is door middel van dit onderzoek gezorgd voor een beeld van de werkzaamheden en de institutionele context van SportMEE, aangevuld met de bijdrage aan inclusiviteit en de betekenis die aan deze drie aspecten wordt gegeven voor interne betrokkenen. De keuze om te focussen op drie redelijk verschillend deelvragen heeft uiteindelijk geleid tot een samenhangend document met een brede invalshoek. Gezien er nog niet eerder onderzoek is gedaan naar SportMEE, was dit een logisch vertrekpunt van het onderzoek. Tijdens het beschrijven en analyseren van de resultaten bleek echter dat een nauwere invalshoek wellicht had kunnen leiden tot meer diepgang in de interviewdata. Het huidige onderzoek is vooral beschrijvend van aard aangevuld met diepgaandere reflecties, terwijl met een nauwere invalshoek een kans bestaat dat er meer kan worden verklaard. Een voorbeeld: in huidig onderzoek komt tot uiting dat de rol van SportMEE in het bijdragen aan inclusiviteit binnen overkoepelende netwerkoverleggen kan worden beschreven als *'het creëren van positieve ervaringen met het thema sporten en bewegen voor mensen met een beperking via maatwerk, intensief contact en consultatie'*. Er blijft nog onbekend hoe de sportconsulent dat precies doet: wat zegt of doet een sportconsulent precies om dit te bewerkstelligen? Dit zou zeer interessant zijn voor vervolgonderzoek, gezien het belang dat aan dit thema wordt gehecht door landelijke overheidsinstellingen (Ministerie van VWS, 2018).

Ook komt in dit onderzoek een uitgebreide procesbeschrijving naar voren van de sportbemiddelingstrajecten en de betekenis die de interne betrokkenen geven aan een aantal cruciale stappen binnen dit proces. Een situatie die naar voren kwam als spanningsveld betreft het moment dat een sportconsulent (extreme) armoede en/of kindermishandeling signaleert. Wat maakt dat de ene consulent meer of minder verantwoordelijkheid voelt om de problematiek op te willen lossen dan de andere sportconsulent? Dit is een verdiepingsvraag die prima kon worden meegenomen in de semi-gestructureerde interviews, wat dit huidige onderzoek nog meer verklarend in plaats van beschrijvend zou kunnen maken en nog een stapje meer diepgang zou kunnen hebben gegeven.

Een selecte onderzoekspopulatie

De semi-gestructureerde interviews hebben plaatsgevonden met een selecte groep van interne betrokkenen van SportMEE. De keuze hiervoor is bewust gemaakt wegens het gebrek aan wetenschappelijke literatuur over het perspectief van professionals die werken met en voor mensen met een beperking op het gebied van sport en bewegen. Ook was het interviewen van interne betrokkenen de meest haalbare strategie bij beperkte tijd en middelen. De keuze heeft geleid tot rijke en diepgaande informatie over de bevroegde onderwerpen, omdat de sportconsulenten en verantwoordelijke medewerkers van het

management allen voor dezelfde organisatie werkzaam zijn en zo vanuit meerdere perspectieven op hetzelfde fenomeen kan worden gereflecteerd (Boeije, 2005). Een nadeel van deze keuze is dat het enkel interviewen van interne betrokkenen geen mogelijkheid geeft tot controle of vergelijking van de informatie (Boeije, 2005). Zo geven de respondenten aan dat er diverse samenwerkingen bestaan met sport- en beweegaanbieders en dat zij merken dat de aanbieders meer open staan voor mensen met een beperking. Aangezien een samenwerking een tweeledig proces is, is het perspectief van de aanbieder zeer waardevol om de bevinding te bevestigen of een spanningsveld te ontdekken. Bij het interviewen van enkele aanbieders zou het onderzoek meer kunnen verklaren over de manier waarop de samenwerking bijdraagt aan inclusiviteit. Hier is wederom de vraag blijven hangen: wat doet of zegt de sportconsulent precies om dit te bewerkstelligen? Vervolgonderzoek kan zich richten op het doen van een uitgebreide netwerkanalyse naar de verhoudingen tussen de organisaties die zich in de directe institutionele omgeving van SportMEE bevinden en om vervolgens vertegenwoordigers van deze organisaties te bevragen naar de ervaren samenwerking, met name als het gaat om het bewerkstelligen van inclusief sporten en bewegen.

De onderzoeker als in interne betrokkene

De onderzoeker was zoals benoemd in de methodologie ten tijden van dit onderzoek zelf ook een interne betrokkene van SportMEE Rotterdam Rijnmond. Dit heeft gezorgd voor snelle en effectieve afname van interviews en toegang tot informatie voor de documentenanalyse. Ook heeft dit bijgedragen aan het begrijpen van voorbeelden die de respondenten aan hebben gedragen en het inspringen op actuele onderwerpen binnen SportMEE. Toch zou ik er in het vervolg de voorkeur aangeven om een onderzoek uit te voeren bij een organisatie waar ik niet op deze wijze bij betrokken ben, gezien de moeite die het me heeft gekozen om met een kritische blik en helicopterview de data te kunnen analyseren. De uitdaging die het gaf om de details en de grote lijnen van elkaar te onderscheiden en kritisch door te vragen tijdens interviews, heeft naar mijns inziens invloed gehad op de kwaliteit van het onderzoek wat voorkomen had kunnen worden door voor deze masterscriptie een opzet te kiezen waarbij ik meer afstand tot het te onderzoeken fenomeen zou hebben gehad. Om kracht bij te zetten aan de waardevolle inzichten van huidig onderzoek, raad ik een vervolgonderzoek aan met een nauwere invalshoek en minder selecte onderzoekspopulatie door een onderzoeker met meer afstand tot de respondenten.

Generaliseerbaarheid

Dit onderzoek heeft een sterk regionaal karakter door zich te richten op de regio Rotterdam Rijnmond, inclusief Rotterdam als de op één na grootste stad van Nederland. In deze stad is een unieke structuur gevormd rondom de invulling van sport en bewegen, gekenmerkt door de samenwerking van de Gemeente Rotterdam met SportMEE, Rotterdam Sportsupport en Sportbedrijf Rotterdam. SportMEE staat vervolgens in verbinding met allerlei welzijnspartijen en sport- en beweegaanbieders die voornamelijk lokaal georganiseerd zijn. Dit beperkt de generaliseerbaarheid van het onderzoek gezien de wijze waarop sport en bewegen voor mensen met een beperking is georganiseerd uniek is voor elke gemeente en regio, zeker na de decentralisatie van de overheid. Toch zijn er vele inzichten die uit dit onderzoek kunnen worden gehaald die overdraagbaar zijn naar andere contexten, zoals de ondersteuningsbehoeften van mensen met een beperking.

De kritische vraag die overigens nog niet eerder naar voren is gekomen in dit onderzoek betreft de generaliseerbaarheid van de bevindingen voor mensen met verschillende beperkingen. Dat sportadvies voor mensen met een beperking niet in een blauwdruk past, is overduidelijk in huidig onderzoek. Of de betekenis die wordt gegeven aan een bemiddelingstraject met cliënten met bijvoorbeeld een visuele beperking significant verschilt van een bemiddelingstraject met cliënten met een niet-aangeboren hersenaandoening, blijft een vraag voor vervolgonderzoek. De verwachting naar aanleiding van de huidige data is dat de consulenten zullen benadrukken dat voor elke cliënt unieke wensen en behoeften op het moment van bemiddeling op de voorgrond staan en dat dit maar weinig samenhangt met de specificatie van de beperking.

Vervolgonderzoek naar uitbreiding doelgroepen

Zoals blijkt uit de data is er nog een gebrek aan kennis en ervaring bij SportMEE als het gaat om de doelgroepen mensen met GGZ problematiek en vluchtelingen, terwijl deze doelgroepen naar verwachting van de respondenten wel belemmeringen ervaren om tot structureel sporten en bewegen te komen die op een vergelijkbare wijze kunnen worden weggehaald als SportMEE voor andere doelgroepen al doet. Vervolgonderzoek zou meer duidelijk kunnen maken over de mogelijkheden om de dienstverlening van SportMEE uit te breiden naar meerdere doelgroepen. Om de eerste groep te kunnen bedienen, is onderzoek nodig naar de specifieke belemmeringen die mensen met verschillende psychiatrische diagnoses ervaren als het gaat om structureel sporten en bewegen. Vervolgens is het van belang om het huidige sport- en beweegaanbod te controleren op geschiktheid voor deze doelgroep en middels een case studie al bestaande goede voorbeelden uit te diepen, waarbij wederom zowel separate initiatieven als inclusie in reguliere groepen dient te worden onderzocht. Bij de doelgroep vluchtelingen wordt sport en bewegen door de Rijksoverheid gestimuleerd om inburgering en inclusie in de maatschappij te bevorderen (Ministerie van VWS, 2018). Er is reeds onderzoek gedaan naar de belemmeringen voor vluchtelingen om te gaan sporten en bewegen (RIVM, 2016). Vervolgonderzoek dient zich vooral te richten op de maatschappelijke denkbeelden die in Nederland heersen over vluchtelingen, om vervolgens uitspraken te kunnen doen over wat er nodig is om inclusie van deze doelgroep binnen al bestaande groepen, teams of verenigingen middels concrete stappen of strategieën te verhogen.

Vervolgonderzoek invloed Corona COVID-19 pandemie

Tot slot is in dit onderzoek een eerste blik geworpen op de invloed van de maatregelen rondom de Corona COVID-19 virus pandemie. Het stijgend aantal besmette en daadwerkelijk zieke mensen naar aanleiding van deze pandemie, evenals de verhoging van inactiviteit onder mensen, zal de doelgroep van SportMEE naar verwachting alleen maar doen toenemen. De invloed die deze situatie heeft op de dienstverlening van SportMEE en aanbevelingen hoe met deze situatie om te gaan, kunnen bijdragen aan het succesvol aanpassen van de dienstverlening om zoveel mogelijk mensen met een beperking te kunnen blijven ondersteunen op het gebied van structureel sporten en bewegen.

6.3. Beleidsaanbevelingen

Ondanks dat de dienstverlening in de afgelopen 11 jaar geleidelijk gegroeid blijkt in termen van expertiseopbouw en het aantal aanmeldingen voor bemiddelingstrajecten, zijn er in dit onderzoek aspecten blootgelegd die zeker aandacht behoeven. Meer financiële zekerheid,

minder administratieve lasten voor het management en een verhoging van de subsidiestroom kunnen zorgen voor meer doorgroeimogelijkheden van de sportconsulenten die in dienst zijn, het aannemen van meer sportconsulenten en het uitbouwen van de expertise. Alle drie de aspecten zijn zeer van belang om het groeiende aantal aanmeldingen en het veelvoud aan actoren met de juiste kwaliteit te kunnen bedienen en om de dienstverlening in te kunnen zetten voor nieuwe doelgroepen. Ook bij het verspreiden van de inclusiegedachte is een belangrijke taak weggelegd voor SportMEE. Op deze aspecten investeren in de dienstverlening, zowel door gemeenten als door mogelijk andere fondsen of (commerciële) organisaties, kan zorgen voor een hogere sport- en beweegdeelname van de burgers in de regio Rotterdam Rijnmond en kan de gemeenten op deze manier op langere termijn veel zorgkosten besparen (Gezondheidsraad, 2017; Rebel & Mulier Instituut, 2019; Van der Maat, K., 2020). De beleidsaanbeveling aan SportMEE als onderdeel van MEE RR is dan ook heel concreet om te zorgen voor structurele financiering van de bewezen waardevolle dienstverlening.

Hoofdstuk 7. Literatuurlijst

Acker, J. (2012). Gendered organizations and intersectionality: Problems and possibilities. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, 31(3), 214-224.

van Amsterdam, N. (2014). *AbNormAll Bodies. Gender, dis/ability and health in sport, physical education and beyond* (dissertatie) Utrecht, Nederland: Universiteit Utrecht.

van Amsterdam, N., Claringbould, I., & Knoppers, A. (2017). Bodies matter: Professional bodies and embodiment in institutional sport contexts. *Journal of Sport and Social Issues*, 41(4), 335-353.

Alexander, D., Bloom, G. A., & Taylor, S. L. (2020). Female Paralympic athlete views of effective and ineffective coaching practices. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 48-63.

Autry, C. E., & Hanson, C. S. (2001). Meaning of sport to adults with physical disabilities: A disability sport camp experience. *Sociology of Sport Journal*, 18, 95-114.

Bennett, E. V., Voss, C., Faulkner, G., & Harris, K. C. (2020). From 'it makes me feel free' to 'they won't let me play': the body and physical activity-related perceptions and experiences of children with congenital heart disease and their parents. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 1-17.

Boeije, H. & Bleijenbergh, I. (2019). *Analyseren in kwalitatief onderzoek* (3^e druk). Amsterdam, Nederland: Bloom Uitgevers.

Boeije, H. (2005). *Analyseren in Kwalitatief Onderzoek: Denken en Doen*. Amsterdam, Nederland: Boom Uitgevers.

Boeije, H. (2010). *Analysis in Qualitative Research*. London, England: Sage.

Brandsema, A. (2016). *Buurtsportcoaches in beweging Een onderzoek naar ervaren stimulerende factoren voor buurtsportcoaches ter verbetering van de deelname van personen met een beperking in sport en beweging* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

van Caluwé, L.I.A. (2012) Losjes gekoppelde systemen. Het gedachtengoed van Karl Weick. In M. Ruijters & R.J. Simons (Red.), *Canon van het leren. 50 concepten en hun grondleggers*. Deventer, Nederland: Kluwer.

Carpenter, K. (2012). Match-Fixing - The Biggest Threat to Sport in the 21st Century? *International Sports Law Review*, 2(1), 13-24.

CBS (2020). *Tabel van Nederlandse gemeenten* [webpagina]. Geraadpleegd via: https://nl.wikipedia.org/wiki/Tabel_van_Nederlandse_gemeenten

Cornelissen, L. A. M. (2017). *“Nee, ik ben geen rolmodel...” Een kwalitatief onderzoek naar de betekenisgeving van Paralympische sporters aan rolmodellen in de sport* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

de Ruijter, D. J. M. (2011). *Ability, Disability, Inability!? Onderzoek naar de betekenissen die topzweimmers met een lichamelijke handicap geven aan hun topsportloopbaan en de rol van disability in deze betekenisgeving* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Douglas, S., Falcão, W. R., & Bloom, G. A. (2018). Career development and learning pathways of Paralympic coaches with a disability. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 35(1), 93-110.

Duif, M. & van den Berg, L. (2016). Feiten en cijfers over het aantal mensen met een beperking [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.allesoversport.nl/artikel/feiten-en-cijfers-over-het-aantal-mensen-met-een-beperking/>.

Elling, A., & Claringbould, I. (2005). Mechanisms of Inclusion and Exclusion in the Dutch Sports Landscape: Who Can and Wants to Belong? *Sociology of Sport Journal*, 22(4), 498–515.

Evers, J. C. (2011). *Kwalitatief interviewen: kunst én kunde. Hoofdstuk 2-4*. Amsterdam, Nederland: Boom Lemma Uitgevers.

Fairhurst, K. E., Bloom, G. A., & Harvey, W. J. (2017). The learning and mentoring experiences of Paralympic coaches. *Disability and Health Journal*, 10(2), 240-246.

Furusten, S. (2013). *Institutional theory and organizational change*. Cheltenham, Engeland: Edward Elgar.

Gehandicaptensport Nederland (2020). *Centrum Veilige Sport Nederland en SportMEE geven workshops tijdens de Themadag 2020* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.gehandicaptensport.nl/actueel/nieuws/1120/centrum-veilige-sport-nederland-en-sportmee-geven-workshops-tijdens-de-themadag-2020>.

Gemeente Rotterdam (2019). *Samenvatting Actieprogramma Verenigingen*. Rotterdam, Nederland: Gemeente Rotterdam.

Gemeente Rotterdam (2020). *Huizen van de Wijk* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/huizen-van-de-wijk/>.

Gezondheidsraad (2017). *Beweegrichtlijnen 2017*. Den Haag: Gezondheidsraad.

Gommans, R. M. (2014). *Is sport een wondermiddel? Een explorerend onderzoek naar de betekenissen die ouders geven aan sport voor hun kind met een verstandelijke beperking* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Gratton, C. & Jones, I. (2004). *Research Methods for Sport Studies*. Londen, Engeland: Psychology Press.

Grenzeloos Actief (2019). *Grenzeloos actief: maakt sporten en bewegen voor iedereen met een beperking mogelijk*. Ede, Nederland: Kenniscentrum Sport & Bewegen.

Houlihan, B. (2002). *Dying to win: Doping in sport and the development of anti-doping policy* (Vol. 996). Strasbourg, Frankrijk: Council of Europe.

Ieder(in) (2019). *Handreiking Lokale Inclusie Agenda klaar voor gebruik* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://iederin.nl/nieuws/18423/handreiking-lokale-inclusie-agenda-klaar-voor-gebruik/>.

van Impelen, J. F. (2016). *'Volwaardig meedoen in de maatschappij, begint met volwaardige toegang'* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Korzilius, H. (2000). *De kern van survey-onderzoek*. Assen, Nederland: Van Gorcum & Compagnon.

Kruiswijk, W. (2008). *De samenhang tussen sociale uitsluiting en depressieve kenmerken bij kinderen* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

van Liere, M. L. J. (2017). *Mag het ook een man zijn? Over betekenisgeving ten aanzien van genderdiversiteit door bestuursleden van Olympische sportbonden in Nederland* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

van Liere, M. L. J. (2017). *Mag het ook een man zijn? Over betekenisgeving ten aanzien van genderdiversiteit door bestuursleden van Olympische sportbonden in Nederland* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Van Lindert, C. (2011). *Sport voor mensen met een handicap in Nederland: op weg naar Olympisch niveau?* Brussel, België: Démos.

Los, V., Hermens, N., Jansma, A., & Ketelaars, M. (2015). *De drempel als eerste horde*. Utrecht, Nederland: Verwey-Jonker Instituut.

van der Maat, K. (2020). *Investeren in sport en bewegen heeft maatschappelijke meerwaarde* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.allesoversport.nl/artikel/investeren-in-sport-en-bewegen-heeft-maatschappelijke-meerwaarde/>.

MEE NL (2019). *MEE partner Sportakkoord* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.mee.nl/nieuws/nieuws/mee-partner-sportakkoord>.

MEE NL (2019). *Ons Ideaal* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.mee.nl/ons-ideaal>.

MEE NL (2020). *Voor wie is cliëntondersteuning?* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.mee.nl/voor-wie-is-clientondersteuning>.

Meeuwissen, R. C. J. (2019). *Het Nationaal Sportakkoord: weer een nieuwe beleidskloof in het Nederlandse sportlandschap?* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Microsoft Corporation (2017). *Microsoft Teams*. Redmond, WA: Microsoft Corporation.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2014). *Kamerbrief Hoofdlijnen gehandicapten sportbeleid*. Nederland, Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2015). *Kamerbrief Programma Grenzeloos Actief*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2018). *Nationaal Sportakkoord: sport verenigt Nederland*. Den Haag, Nederland: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (2019). *Kamerbrief over aanpak inkoop en aanbesteden sociaal domein*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport (2017). *Sportdeelname van mensen met een beperking blijft ver achter* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.mulierinstituut.nl/actueel/sportdeelname-mensen-beperking-blijft-ver/>.

Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport (2017). *Sport en bewegen voor kinderen met een beperking*. Geraadpleegd via: <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/22857/sport-en-bewegen-voor-kinderen-met-een-beperking/>.

Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport (2017). *Sporten voor mensen met een lichamelijke beperking*. Geraadpleegd via: <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/22858/sport-en-bewegen-voor-mensen-met-een-lichamelijke-beperking/>.

Mulier Instituut & Kenniscentrum Sport (2017). *Sporten voor mensen met een verstandelijke beperking*. Geraadpleegd via: <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/22860/sport-en-bewegen-voor-mensen-met-een-verstandelijke-beperking/>.

Mulier Instituut (2018). *Erfenis programma Sport en Bewegen in de Buurt: 5.000 buurtsportcoaches en ruim 1.000 lokale sport- en beweegprojecten* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.mulierinstituut.nl/actueel/erfenis-programma-sport-en-bewegen-in-de-buurt-5-000-buurtsportcoaches-en-ruim-1-000-lokale-sport-en-beweegprojecten/>.

Neuman, W. L. (2014). *Understanding research*. Essex, Engeland: Pearson.

Ouwerkerk, J.W. (2003). *De invloed van angst voor sociale uitsluiting op prosociaal gedrag in groepen*.

Punch, K.F. (2016). *Developing Effective Research Proposals* (derde editie). London, Engeland: Sage.

Puwar, N. (2004). *Space invaders: Race, Gender and Bodies Out of Place*. Oxford, Engeland: Berg.

QSR International (2020). Nvivo 12. Ruggell, Liechtenstein: QRS International.

Rebel & Mulier Instituut (2019). *De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen. Onderzoek in opdracht van Kenniscentrum Sport*. Rotterdam, Nederland: Rebel Economics & Transactions B.V..

Richardson, E. V., Smith, B., & Papathomas, A. (2017). Crossing boundaries: The perceived impact of disabled fitness instructors in the gym. *Psychology of Sport and Exercise*, 29, 84-92.

Ridder, de. E. (2019). *Uitsluiting en onveiligheid in de sport* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.allesoversport.nl/artikel/uitsluiting-en-onveiligheid-in-de-sport/>.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (2017). *Supplement Rapport: Belemmeringen en drijfveren voor sport en bewegen bij ondervertegenwoordigde groepen*. Den Haag, Nederland: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Rijksoverheid (2020). *TV toespraak van minister-president Mark Rutte* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2020/03/16/tv-toespraak-van-minister-president-mark-rutte>.

Rotterdam Zwemt (2020). [webpagina]. *Alle Rotterdamse zwembaden op een rijtje*. Geraadpleegd via <https://www.rotterdamzweemt.nl/>.

dos Santos, S. M., & Fermino, A. L. (2016). Sports identity of the athletes with disability: a study of photo coverage on Instagram of the Brazilian Paralympic Committee. *Cadernos de Educação Tecnologia e Sociedade*, 9(3), 319-336.

van Slobbe, M. (2019). *Onder Ons: Een etnografische studie naar gevestigden-buitenstaanders relaties in een sportvereniging en het ingrijpen van de overheid daarop* (dissertatie). Almere, Nederland: Uitgeverij Parthenon.

Sociaal en Cultureel Planbureau (2018). *De sociale staat van Nederland 2018, Vrije tijd* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://digitaal.scp.nl/ssn2018/vrije-tijd/>.

Sport & Strategie (2020). *Grenzeloos Actief viert bij afsluiting behaalde successen voor sporters met een beperking* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://www.sportenstrategie.nl/sport-gezondheid/grenzeloos-actief-viert-bij-afsluiting-behaalde-successen-voor-sporten-met-beperking/>.

Sportknowhow XL (2017). *Kenniscafé Sport Live! Samen voor Goud* [webpagina]. Geraadpleegd via <https://www.sportknowhowxl.nl/achtergronden/congressen-en-seminars/agenda-item/109111/kenniscafe-sport-live--samen-voor-goud>.

SportMEE (2020, 9 maart). *De oprichtingsdatum van de Facebookpagina van SportMEE* [Facebook]. Geraadpleegd via: <https://www.facebook.com/TeamSportMEE/>.

Tiessen-Raaphorst, A., & Breedveld, K. (2007). *Een gele kaart voor de sport*. Den Haag, Nederland: Sociaal en Cultureel Planbureau.

VN (2006). *Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap* [webpagina]. Geraadpleegd via: <https://wetten.overheid.nl/BWBV0004045/2016-07-14>.

Weick, K. E. (1995). *Sensemaking in organizations* (Vol. 3). New York, NY: Sage.

Weide, R. (2017). *De positionering van het Koninklijk Nederlands Korfbalverbond in haar institutionele omgeving* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

van der Westen, A. E. C. (2016). *Onderzoek naar het gebruik van discoursen rondom mensen met een beperking gezien vanuit broers en zussen & de rol die sport hierin speelt* (Master's thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).

Bijlage 1. Topiclijst

Topic	Tekst/voorbeeldvragen
Introductie beeldbellen	<ul style="list-style-type: none"> - Controleren hoe de situatie bij de ander is (bv. met kinderen, thuis, kantoor, etc.)
Introductie van het onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeksthema - Anonimiteit - Vragen vooraf - Akkoord opnemen en transcriberen
SportMEE loopbaan beschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe ben je betrokken geraakt bij SportMEE en op welke manier/in welke functie(s)? - Is dat veranderd over de tijd? Hoe? - Welke personen zijn belangrijk voor je geweest toen je bij SportMEE betrokken raakte en waarom waren ze belangrijk voor je?
Betekenis/waarde	<ul style="list-style-type: none"> - Wat betekent werken bij SportMEE voor jou?
Werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe zou je jouw werkzaamheden binnen SportMEE beschrijven? En wat vind je van die werkzaamheden/hoe ervaar je die werkzaamheden? - Welke doelstellingen streef je na tijdens je werkzaamheden? En wat vind je van die doelstelling/hoe ervaar je die doelstellingen? - Hoe ziet een gemiddelde werkweek er voor je uit? - Is er iets wat je zou willen veranderen aan je werkzaamheden of de doelstellingen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
Veranderingen in werkzaamheden over de tijd	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe zijn jouw werkzaamheden veranderd in de tijd dat je bij SportMEE betrokken bent/was? - Hoe heb je deze veranderingen ervaren? Wat is goed/slecht aan deze verandering? Bij slecht: Wat was voor jou een gewenste richting geweest?
Institutionele context Laag 'zichtbare uitwisselingen' Laag 'institutionele producten'	<ul style="list-style-type: none"> - Met wie ben jij in contact tijdens een gemiddelde werkweek? - Wat zijn belangrijke samenwerkingspartners (mensen/organisaties) om jouw werk uit te kunnen voeren? Wat is hun rol? Hoe verloopt die samenwerking? - Hoe beïnvloeden deze samenwerkingspartners (mensen/organisaties) jouw werkzaamheden? Hoe ervaar je die samenwerking? Wat is fijn, wat zou beter moeten naar jouw idee? - Wat betekent het werken met deze samenwerkingspartners (mensen/organisaties) voor jouw werkzaamheden?
Institutionele context Laag 'institutionele producten'	<ul style="list-style-type: none"> - Aan welke regels ben jij gebonden tijdens het uitvoeren van jouw werkzaamheden? - Wie bepalen de regels waaraan jij gebonden bent tijdens het uitvoeren van jouw werkzaamheden?

Laag 'institutionele actoren'	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe ervaar jij de regels waaraan je bent gebonden tijdens het uitvoeren van jouw werkzaamheden? Wat zou beter moeten, wat gaat goed?
Institutionele context Laag 'societal trends'	<p>Een maatschappelijke ontwikkeling die heerst is de transitie van integratie van mensen met een beperking naar inclusie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat betekent inclusie voor jou? Hoe beïnvloedt deze ontwikkeling jouw werkzaamheden? In hoeverre vind je inclusie belangrijk? - Hoe probeer jij inclusie te bewerkstelligen? Wat gaat goed, wat kan beter? Wat vind jij van hoe andere (organisaties) dat doen? - Wat is volgens jou de rol van SportMEE als het gaat om inclusie van mensen met een beperking? - Zijn er andere maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op jouw werkzaamheden?
Institutionele context Vergelijking andere initiatieven	<ul style="list-style-type: none"> - Ken je andere initiatieven zoals SportMEE in Nederland? Hoe zie jij SportMEE in vergelijking met andere initiatieven die in Nederland een vergelijkbaar doel nastreven? Wat is de kwaliteit van andere initiatieven naar jou idee? Wat zou SportMEE hiervan kunnen leren? - Ken je andere initiatieven zoals SportMEE in andere landen? Hoe zie jij SportMEE in vergelijking met andere initiatieven die internationaal een vergelijkbaar doel nastreven? Wat is de kwaliteit van andere initiatieven naar jou idee? Wat zou SportMEE hiervan kunnen leren?
Toekomst	<p>Tot slot, een vooruitblik op de toekomst.</p> <ul style="list-style-type: none"> - SportMEE bestaat nu ruim 10 jaar. Hoe zie jij de komende 10 jaar van SportMEE voor je? En hoe zie je jouw eigen rol in dat proces van de komende 10 jaar? - Stel: je krijgt 100.000 euro om in de komende 3 jaar aan SportMEE te besteden. Wat zou je ermee doen, met wie en waarom?
Reflectie op de onderzoeksvraag	<p>Het doel van dit onderzoek is het achterhalen welke betekenis interne betrokkenen geven aan SportMEE. Om zo meer te weten te komen over het perspectief van de professionals die werken met mensen met een beperking op het gebied van sport en bewegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zou jij hier tot slot vanuit je eigen ervaringen eens op willen reflecteren?
Overige	<ul style="list-style-type: none"> - Wil je nog iets kwijt wat nog niet aanbod is gekomen?

Bijlage 2. Codeboom

1. Indiensttreding
a. Werk- en studieachtergrond
b. Motivatie indiensttreding
c. Persoonlijke connectie met medewerkers
d. Ervaring van eerste maanden
e. Reden contractverlenging
2. Betekenis aan werkzaamheden
a. Drijfveren
b. Kernactiviteiten
c. Veranderingen in werkzaamheden
d. Minpunten aan werkzaamheden
3. Werkprocessen
a. Omgang met regels en richtlijnen
b. Huisbezoeken
c. Afsluiten van sportbemiddelingstrajecten
4. Mate van expertise
a. Huidige specialisme
b. Expertiseopbouw
c. Competenties sportconsulent
5. Directe institutionele omgeving
a. Rolverdeling binnen SportMEE
b. Positie van SportMEE binnen MEE RR
c. Relatie SportMEE tot MEE NL
6. Ervaringen met samenwerkingspartners
a. Positieve ervaringen
b. Negatieve ervaringen
7. Indirecte institutionele omgeving
a. Invloed van decentralisatie van de overheid
b. Discussie domein indeling sport voor mensen met een beperking
c. Invloed van situatie COVID-19
8. Inclusief sporten en bewegen
a. Perspectief op bewerkstelligen inclusie
b. Voorbeelden van inclusief sporten en bewegen
c. Exclusie
9. Vergelijking met andere initiatieven
a. Binnenland
b. Buitenland
10. Toekomstperspectief
a. Korte termijn (3 jaar)
b. Lange termijn (10 jaar)